Культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці
POROHY Kulturně-politický měsíčník pro Ukrajince v České republice
№ 5/2016, XXIV | č. 5/2016, ročník XXIV
www.ukrajinci.cz

пороги

Український археолог у Чехії:

бачу перед собою весь історичний пласт

Презентували «Подєбрадський полк»

В Українському Народному Домі 11 червня відбулась зустріч української громади Чехії з відомими українськими істориками та дослідниками Романом Ковалем та Віктором Моренцем. Гості з України презентували перший том своєї книги «Подєбрадський полк Армії УНР», а також фотографії, документи та інші матеріали, які лягли в основу написання другого тому.

Книга присвячена тим воякам, які після 1921 року опинилися на теренах Чехословаччини, приязної до українців. Основна частина матеріалу – біографії викладачів і студентів навчальних закладів у Празі й Подєбрадах. Цінність книги полягає, насамперед, у широкому залученні документальних матеріалів із так званого Празького архіву, який зараз зберігається у Києві. Також були презентовані й інші книги, де всі бажаючі мали змогу їх придбати та отримати автографи знаменитих гостей.

Михайло Топоров

Роман Коваль готується до презентації. Фото ФБ УНД

Останній дзвіночок в «Ерудиті»

Українські дітки у Празі мови не забувають і розповідають віршики. Фото: Інна Николин.

Традиційно щороку дзвінок останній сповіщає про закінчення занять у школі та початок прекрасної пори для всіх учнів – літніх канікул. В Празі кілька років поспіль лунає останній дзвінок в Суботній українській школі «Ерудит». Цього року школярів провели у Будинку національних меншин 29 травня.

Святково прибрана зала, лунає музика та пісні про школу. На святі присутні батьки та гості. Із закінченням школи та навчального року прийшли привітати дітей другий секретар Посольства України в Чеській республіці Юлія Клочко, Голова Місії Української Православної Церкви (УАПЦ) в Чеській Республіці ієромонах Афанасій, заступник Голови благодійного фонду на допомогу українцям, доцент Лідія Кришталь, президент Міжнародної громадської організації «Свобода» Богдан Костів. Теплі слова настанови та побажань сказала вчитель математики, методист Ганна Мельник. Випускників привітали учні початкової школи своїми віршами та піснями. Найстарші діти подякували вчителям та батькам. Керівники вручили документи про освіту випускникам, табелі про закінчення навчального року – відвідувачам середньої та початкової школи, нагородили учнів грамотами. Похвальними листами від директора школи Марії Гаврилюк були нагороджені учні 11 класу: Гераймович Ірина та Балагура Анастасія, учениця 5 класу Сорока Анастасія, учениця 4 класу Лук'янчук Мар'яна та учениці 3 класу Потапочив Анна та Дідоха Яна. Особливими грамотами «за презентацію школи на культурних акціях українських організацій в Чехії» були нагороджені учениці 3 класу Потапович Анна та Дідоха Яна, та учениця 10 класу Павлів Ілона. «Дипломантами» свята стали учні першого класу, котрі здобули «Дипломи першокласника» та учні 4 класу, котрим були вручені «Дипломи випускника початкової школи». На святі пролунала традиційна пісня «Прощавай, школо» у виконанні учениці 10 класу Ілони Павлів. Випускник 11 класу Ляхович Володимир та першокласниця Перкун Яна сповістили дзвінком про закінчення навчального року.

«Щира подяка всім батькам, спонсорам та меценатам школи за підтримку української освіти за кордоном. Дякуємо за допомогу в організації свята Богданові Райчинцю – одному з керівників Громадської організації «Українська ініціатива в Чеській республіці». Особлива подяка керівництву – Людмилі Івановій, та педагогам Міжнародної української школи – Світлані Захлібній, Олені Осмоловській та Олені Шереметі. Щиро хочемо подякувати педагогічному колективу школи: Наталії Фаркаш, Ганні Мельник, Наталії Соловчук, Наталії Лагетко, Ларисі Подольській, Олені Молотківській, Олені Оліярник та музиканту пану Андрію», – написала адміністрація школи.

Також подяки від Посольства України за сумлінну й плідну роботу, відповідальне виконання службових обов'язків та популяризацію української освіти за кордоном отримали директор української суботньої школи «Ерудит» Марії Гаврилюк та педагогічний колектив школи, а також за значний особистий внесок у підтримку української суботньої школи «Ерудит» та популяризацію української освіти за кордоном – президент МО «Українська Свобода» Богдан Костів.

Вл. інф.

Український день у КВ

У Карлових Варах 4 червня відбувся «Український день», організований міським Центром інтеграції іноземців. Гості заходу мали можливість насолодитися українськими народними піснями у виконанні музичного гурту «Іґніс» (Прага), хору Союзу українців Богемії (Карлові Вари), почути розповідь чеського мандрівника Давіда Гайнала про враження від подорожей Україною, скуштувати страви української кухні. Присутніх привітали керівник Центру інтеграції іноземців – Карлові Вари Павліна Ганкова та другий секретар з питань культури Посольства України в ЧР Юлія Клочко, яка подякувала організаторам за ініціативу провести в Карлових Варах день, присвячений українській культурі, а також голові Союзу українців Богемії Владиславу Роговому за популяризацію української культури в Карловарському краї.

Вл. інф.

У курортних Карлових Варах виступає український гурт «Ігніс» з Праги. Фото зі сторінок посольства.

Громада виступила на Панкраці

Не встигли простигнути сліди жижковського «Рефуфесту», як український стенд знову дивував на черговому мультикультурному фестивалі під відкритим небом – «Калейдоскоп 2016» у центральному парку «Панкрац», що у четвертому районі Праги. Гостей запросили сюди отримувати задоволення, вчитися і смакувати інші культури – куштувати різноманітні страви, слухати музику, оглядати національний одяг тощо, незалежно від етнічного походження, сексуальної, релігійної або іншої приналежності. Фестиваль організувала адміністрація Праги 4 під егідою міністра з прав людини Їржі Дінстбіра.

Загальний вигляд українського стенду на панкрацькому «Калейдоскопі»

Українська громада приготувала на «Калейдоскопі» багату програму: виступ музичного дуету «Запаска» у складі Яніни Шпачинської та Павла Нечитайла – досвідчених музикантів і композиторів із міста Кам'янець-Подільський, які грають у стилі альтернативного або інді-попу. Вони співають англійською, чеською, польською та, звичайно, українською мовою. Згодом виступив гурт «Джерело» з українським танцем і музикою. Діти могли скористатися майстернею та куточком мистецтва, а також разом з батьками ознайомитися із діяльністю української асоціації скаутів «Пласт Чехія». На стенді були розміщені сучасні плакати України, фотографії з Майдану й АТО авторства Івана Богдана, діяла книжкова полиця українських авторів. Також можна було тут, з благодійною метою, придбати українські сувеніри, полтавські вишиванки, продукцію українських художників тощо. І, зрештою, організатори стенду не забули про шлунок – приготували борщ, вареники, горілку та інші українські продукти. Участь у проведенні стенду взяли також представники організацій «Празький Майдан», «Українська Європейська перспектива», Українські профспілки та ін.

Діти мали можливість вчити разом із батьками українські символи.

пор

Гарячі дискусії на Староміському

Гаряче проходять часом акції «Празького майдану» на Староміській площі в Празі. Так, 12 червня відразу після розташування головних гасел акції спалахнула величезна сварка з росіянами, яким не подобався протест проти Путіна і російської війни в Україні. Росіяни чули в своєму телебаченні і від «одного знайомого», що в Україні все зовсім інакше, що тільки вони мають рацію, і ніхто інший. Не хотіли в жодному випадку визнати аргументи українки, яка походила із Луганська, і була присутня тут, на Празькому Майдані. На чеський аргумент, що тут, на Староміській площі, були у 1968-мому радянські танки, а «совєти» стріляли у чехів, казали, що це були солдати із Киргизії, а не росіяни. Також тоді був це Брежнєв, але тепер у них є Путін. На чеське заперечення, що такі ж самі танки стріляють в українців, всі почали репетувати. Погрожували поліцією та скаргами в російське посольство. «Це трапляється часто. Росіяни не звикли до демократії у ЄС. Ми дочекалися образливих вигуків, що ми «Ґейропа» і ми (на відміну від путінської Росії) не маємо культури», – розповіла одна із активісток. За величезним бурхливим обміном думками спостерігали здивовані туристи і записували його на відео. Але празькі майданівці дочекалися і підтримки від наляканих росіян, які бояться підписувати петицію проти Путіна і не зовсім не хотіли фотографуватися.

Поступово до акції приєднувалася більша кількість людей. Чехи підтримували міжнародну акцію «Стоп Путін, Стоп війна», яка проводилася в 30 країнах, у тому числі в Америці. У другій половині дня про драму подбала природа з проливним дощем. Від нього в наметі акції сховалася група туристів, серед них сім'я з Індії, які допомагали зливати воду з даху. Перебування у наметі з чеськими та українськими активістами для них було найпотужнішим враженням дня.

«Празький Майдан» збирається уже два роки щонеділі на Старомєстській площі. Тут проводяться різноманітні проукраїнські акції та збірки. На даний час акція збирає кошти для шпиталю в Луцьку.

Вл. інф.

«Українська читанка» в Брні

Екстравагантна «українська читанка» по-брненськи. Фото фб Divadelní svět.

Брненський театр «Гусак на мотузці» разом із видавництвом «Вітрові млини» 30 травня запросили на прем'єрний показ документального серіалу «Українська читанка». Тут з імпровізацією зачитували оповідання з книги «Україна, давай, Україна», крутили українське диско, показували проекцію з минулорічного циклу «Місяця авторських читань». Цикл виник протягом «місяця» 2016 року і взяли у ньому участь 16 чеських, польських і словацьких режисерів, які представили твори Оксани Забужко, Олександра Ірванця, Сергія Жадана, Юрія Винничука, Тараса Прохазька, Юрія Андруховича та інших українських поетів й письменників. Захід був частиною театрального фестивалю «Театральний світ Брно», і протягом вечора відвідувачів пригощали стравами української кухні. Згодом «місяць», який в основному присвячений цього року іспанській літературі, перемістився до Острави, Вроцлаву, Кошиць і закінчиться у Львові. Чеськими, словацькими, українськими й польськими гостями опікуватимуться Іван Мотил, Якуб Хробак, Мирослав Томек та ін.

Вл. інф.

«Гудаки» завітали до Праги

Одна із солісток «Гудаків» Ольга Сенинець зачарувала не лише прекрасним співом… Фото ireport.

Гурт «Гудаки» із Нижнього Селища на Закарпатті знають у різних країнах на зразок Швейцарії навіть, може, й краще, ніж на батьківщині. Музики, які грають неперевершений фолк, виступали свого часу і на Майдані під час Революції Гідності. Та до Праги «Гудаки» завітали тільки тепер, і не просто гості до громади, а на фестиваль «Респект» у Празі. Цей фестиваль вперше був проведений в 1998 році за часів Вацлава Гавела на Празькому Граді. 11-12 червня він відбувався на лузі між парком Стромовка та виставковим центром «Виставище». 11 червня в другій половині дня тут виступив український гурт «Hudaki Village Band», у якій є дві співачки, супроводжувані скрипкою і цимбалами. Гурт був заснований у 2001 році, він грає традиційну живу закарпатську музику.

Шість років тому група виступила на фестивалі Sziget в Будапешті. Відео їхньої гри взимку 2013 року на київській вулиці під прапором Європейського Союзу, під грізними й байдужими поглядами солдат внутрішніх військ у шоломах та зі щитами, на YouTube побачили десятки тисяч людей.

На «Респекті» також виступив ефіопський співак Махмуд Ахмед, кращий африканський музикант за визнанням BBC, бретонський скрипаль, гітарист і басист Джек Моралд, ізраїльська група «Диван Саз», яка складається із єврейських, мусульманських і християнських музикантів, та інші митці з різних країн та Чехії.

«Гудаки» завітають до Чехії невдовзі ще раз – 28 липня вони гратимуть на Фольклорному святі в містечку Намнєшть над Ославоу, розташованому в краї Височина між Тржебічем та Брном.

гн

У Вишкові чекають на українських офіцерів

Українська армія розглядає можливість навчань і тренувань для офіцерів у південноморавському Вишкові, де знаходиться військова академія та полігон «Бржезіна». Про це 9 червня журналістам повідомив начальник Генерального штабу Збройних Сил України Віктор Муженко після зустрічі командирів армій Вишеградської четвірки у Валчі неподалік Тржебіча. Його чеський колега Йозеф Бечварж сказав, що вишківське командування навчальним центром має потенціал для того, щоб навчати й іноземних громадян, в цьому випадку офіцерів української армії. За його словами, про цю можливість ведуться переговори. «Звичайно, що всі напрямки діяльності чеської армії в будь-якій сфері міжнародного співробітництва мають супроводжуватися відповідним законом», – сказав Бечварж. Він додав, що Міністерство оборони інформує уряд про можливості співпраці з Україною.

Представники штабів Чехії, Словаччини, Польщі та Угорщини зібралися на дводенну зустріч у Валчі з нагоди передачі військового головування у Вишеградській четвірці від Чехії до Польщі. Обговорювали також питання розвитку і взаємного військового співробітництва з Україною.

Е15

У Вишкові зараз тренуються чеські солдати і поліцейські, а можуть приїхати й українці. Ілюстративне фото.

Їржі Бєгоунек під час переговорів з Володимиром Смоланкою.

Делегація Височини відвідала УжНУ

Закарпатська область та чеський край Височина ось уже 9 років єднають тісні вузи транскордонної співпраці. За цей час вдалося реалізувати майже 80 інвестиційних проектів у сфері освіти, культури, охорони здоров'я у всіх районах області загальною вартістю більше 40 мільйонів гривень. Про це йшла мова під час низки зустрічей, які провели цими днями в Ужгороді члени делегації Височини на чолі з гетьманом краю Їржі Бєгоунеком.

Одним з результатів співпраці між Закарпаттям і Височиною стала зацікавленість місцевої молоді та батьків до чеської мови. Сьогодні її вивченням, за відповідними програмами Міністерства освіти України як другої іноземної мови, уже в трьох школах області охоплено понад 350 дітей, а з наступного навчального року її бажають вивчати ще в ряді шкіл. Однак задоволення цього бажання впирається у відсутність кваліфікованих освітян-богемістів.

У ході візиту чеська делегація відвідала Ужгородський національний університет, який два роки тому розпочав підготовку таких фахівців. Ректор Володимир Смоланка розповів гостям про якісні перетворення у найбільшому виші Закарпаття. УжНУ співпрацює із закордонними партнерами на основі 12 угод, підписаних впродовж останніх двох років. Це угоди з Карловим університетом (Прага), університетами міст Пардубіце (Чехія), факультетом фізики, математики та інформатики та відділом експериментальної фізики університету ім. Я. Коменського (Братислава), греко-католицьким теологічним факультетом Пряшівського університету (Словаччина). Загалом УжНУ підтримує наукові та освітні стосунки з більш ніж 90 університетами з 17 країн світу. Водночас на кількох факультетах університету здобувають фахову освіту майже 400 іноземців.

Для потреб освітніх закладів Закарпаття у 2013-14 академічному навчальному році на кафедрі словацької філології УжНУ було відкрито студії чеської мови та літератури. Нині там навчається 14 студентів, які забезпечені аудиторією богемістики та необхідною літературою. Сьогодні університет першочергово потребує допомоги у зміцненні викладацького складу – зокрема лектора-носія чеської мови зі ступенем кандидата філологічних наук (доктора філософії), обладнання лінгафонного кабінету чеської мови, та сприяння у проведенні навчальних практик для студентів богемістики у Чехії. Професор В.Смоланка також подякував гостям за сприяння у реалізації масштабного спільного проекту з енергозбереження – заміну вікон на факультеті міжнародних відносин. Гетьман краю Височина Їржі Бєгоунек зазначив, що сьогодні слід користатися сприятливою нагодою поглиблювати співпрацю по всіх можливих напрямках та пообіцяв закарпатцям особисте всебічне сприяння у налагодженні прямих контактів з освітніми закладами Височини.

Закарпаття он лайн

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. СІМЕЙНІ ЛИСТИ

За матеріалами спеціальної збірки Слов'янської бібліотеки в Празі

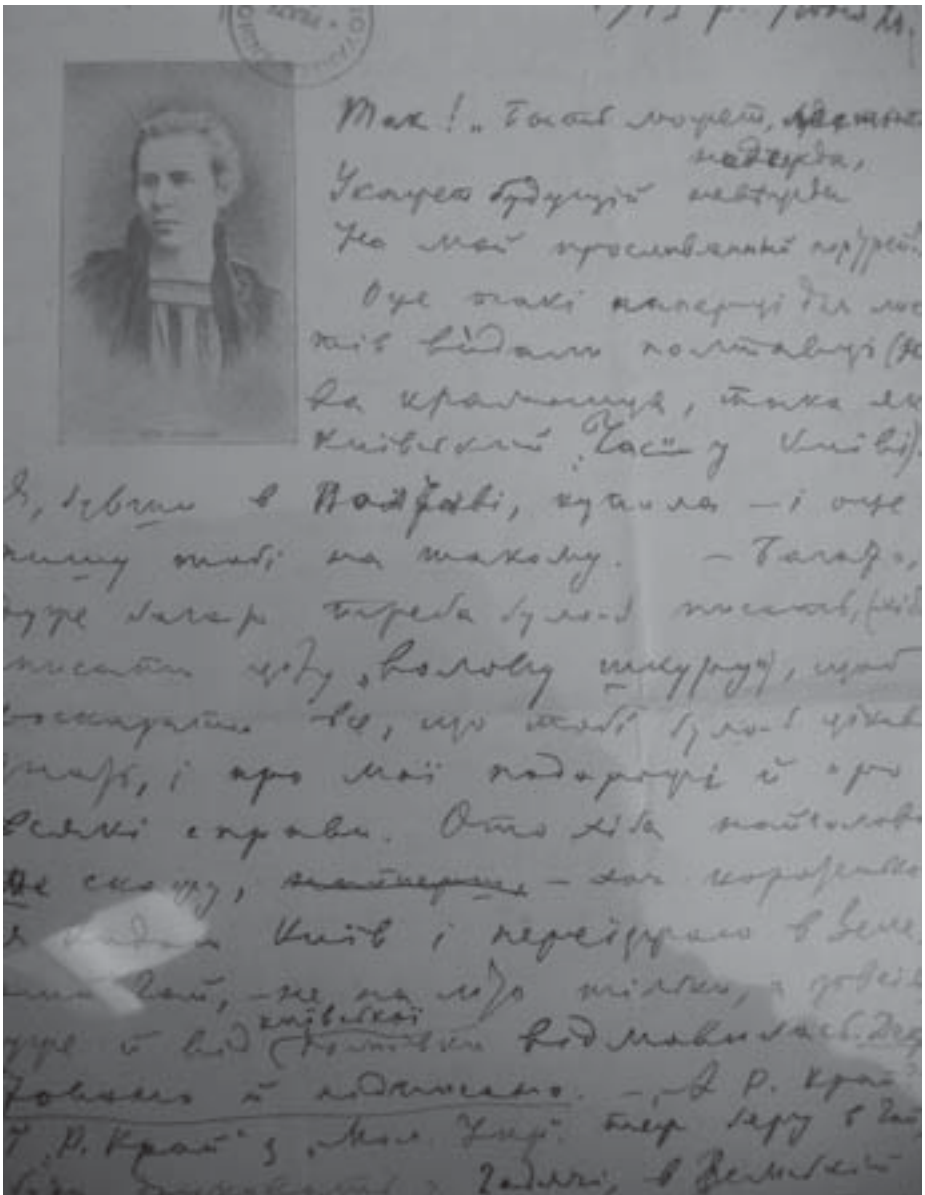
Підготував: Олег ПАВЛІВ

В історії української літератури закарбувалося безліч відомих імен різноманітних українських письменників та письменниць. Але найбільш виразною серед них персоналією слід вважати саме Лесю Українку (Ларису Косач), яка не просто написала кращі прозові, ліричні та драматичні твори; вона надала українській мові та літературі дух європейськості, і її твори стали класикою для майбутніх поколінь...

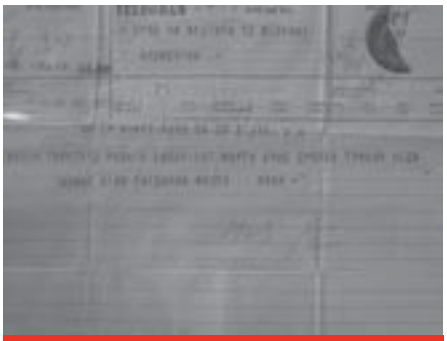
Історію життя та творчості Лесі Українки можна почерпнути із безлічі раніше не виданої друком її приватної кореспонденції та листування, які зберігаються в Празі, в одній із колекцій Спеціальних збірок Національної бібліотеки Чеської Республіки – Слов'янської бібліотеки.

Свого часу в світ вийшли тільки дві книги, присвячені приватній кореспонденції Лесі Українки. Це була книга Кочерги Світлани під назвою «Листи так довго йдуть: знадоби архіву Лесі Українки в Слов'янській бібліотеці в Празі» (Нью-Йорк: Видання Українок Америки, 2002) та книга під назвою «Косач-Кривинюк Ольга: Леся Українка: Хронологія життя та творчості» (Нью-Йорк, 1970), в яких поміщена тільки певна частина досліджених листів Лесі Українки. Найбільш інтимне та чуттєве листування Лесі Українки було з її батьками – матір'ю Оленою Пчілкою (Ольгою Косач) та батьком Петром Косачем. Ці листи раніше не були досліджені, і на сторінках журналу «Пороги» друкуються вперше.

Мати Лесі Українки – Олена Пчілка – свого часу довший час перебувала в Празі. Збереглася чимала кількість кореспонденції від її чоловіка Петра Косача. Ось як звучить один із його листів до Олени Пчілки «Твоє письмо, чарівниця, вернуло мене до життя! Я знову співаю і виспівую тебе. Моя зоре, моя Ольга, я за тебе кинусь в море!

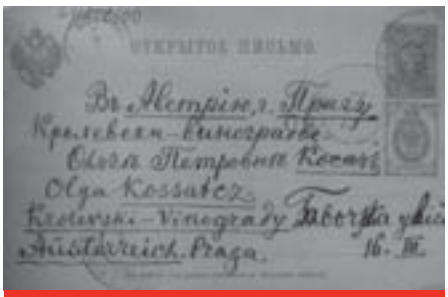

Лист із гербом Лесі Українки, адресований Ларисі Косач-Квітці на Кавказ до міста Кутаїс, липень 1914 року, рукопис Олени Пчілки.

Телеграма Михайлу Криванюку в Прагу від Олени Пчілки, травень 1903 року.

Все ж таки золота рибка я хочу бачити тебе ще в Києві і приїду! Щоб діло справити як слід в Києві, і тебе не задержувати, я виїду звідси у вівторок вранці і буду вечором там. Пока ти приїдеш управлю всі діла, і з тобою додому. В Житомир можемо не заїжджати.
Ліля зовсім здорова. Лесю ще можемо і купаємо, а про те вона не плаче. Михась і я здорові.
Який я радий, що тобі твоя поїздка удалася! Ой якби скоріш побачитись моя крапичка! Та якби у тебе були такі ж думки, як ото в послідньому листочку!
Цілую тебе без ліку й без міри.
Ввесь твій П. Косач», написано в м. Луцьк, 23 грудня 1881 р.
А ось іще один лист, адресований Петром Арсеновичем безпосередньо своїй дочці Лесі, цитую: «Пишу до тебе, мила моя Леся, бо мама сказала тільки переїздом, що в тебе мало грошей. Посилаю 25 р. Дуже радий, що ти поздоровила… Ми теж всі здорові. Мама уже відпочила з дороги. Тобі прийшли листи від дядьки Верзилова, чернігівського декаденса, редактора Лукича та ще якійсь. Всі їх тобі вишлемо.
Будь-же здорова і Богу мила. Цілую тебе дуже. П. Косач», написано в м. Колодяжне, 16 серпня 1891 р.
Ось як палко любив свою дружину Петро Арсенич, і завше дбав про дочку Лесю, допомагав їй в її тяжкій хвилині хвороби. І хоча його листи не наповнені правдоподібною лірикою та пафосом, що були притаманні Лесі Українці, та все ж цікаве кожне слово у листуванні з донькою, яким би воно не було. Саме тут усвідомлюємо правдиву ідилію сімейного життя Косачів.
Цікаво і те, про що стає відомо зі збереженої приватної кореспонденції, що батько Лесі Українки, в часі ув'язнення близької їй особи – Михайла Кривенюка, який, повернувшись з Праги в Україну на літні вакації в 1907 році, був арештований за розповсюдження нелегальної літератури в Гнійниці, допомагав йому вибратись на волю під час його арешту та ув'язнення в Острозькій тюрмі. Знаходимо лист, адресований Михайлу Кривенюку від Петра Косача, в якому батько Лесі Українки пише до Михайла Криванюка: «Всього чого я досягнув своїми проханнями, дорогий Михайло Васильович, це прискорення Вашої справи. Воно передане для доказів тільки тепер міському Жандарському полковнику, котрий обіцяв прискорити процес…», написано в м. Житомирі, 15 вересня 1907 р. Відтак в 1908 році виїзною сесією Київської окружної палати у Житомирі Михайла Кривенюка виправдали, та, і це очевидно з досліджень наявної кореспонденції, до його виправдання активно долучився батько Лесі Українки, який заради визволення її довіреної особи виїздив в Житомир для улагодження справи Михайла Криванюка.
Листів, адресованих Лесі Українці її мамою Оленою Пчілкою, збереглось небагато. Ось один із них, адресований Лесі на Кавказ, до міста Кутаїс, під час її тамтешнього лікування: «Люба Лесічко! Пишу тобі, одержавши твій лист. Дивно мені, чом ти не згадуєш про мій лист, посланий тобі. Там я питала тебе де-про-що по пунктах. Питала, чи п'єш кумис і т. д. Ну, та може ще напишеш…
З учорашнього дня у нас новий проект – видати (і навіть не в далекім часі!) волинський збірник, написаний самими живущими на Волині. Облічуємо сили: ну, ми всі, потім Зюня, Маня, Жданов, Бернадскій, (письмовид. Ірцікевича), ну і ще може хто… Сьогодні обдумували назву збірника. Можливості такі: «Здобуток Волині», «Волинські жнива», «Волинська Україна», «Волинський скарб», – чи не хороше, га?.. У великім разі коли твору ще нема ні одного, то назвів для збірника вже аж забагато!..
Ну, будь мені здорова! Не скучай, перебувай хвилю… мама».
Приватне листування Лесі та її сім'ї тут не є вичерпним, оскільки в Спеціальній збірці Слов'янської бібліотеки збереглося ще безліч цікавих і цінних листів тієї доби, але й так, читачам, певен, було цікаво погортати сторінки з історії приватної кореспонденції родини Косачів.
Джерело: Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna: Speciální sbírky Slovanské knihovny: Lesja Ukrajinka – sbírka osobní korespondence a korespondence spřízněných osob – T-LU2

Відкритий лист Олені Пчілці від її чоловіка Петра Косача під час її перебування в Празі.

Автор статті досліджує приватну кореспонденцію Лесі Українки та її родини в приміщенні аудиторії для студій в Слов'янської бібліотеки в Празі, 20.IV.2016.

Знайти ножиці в... могилі

Закарпатець-археолог: відчуття, ніби тобі подали руку крізь 3 тисячі років історії

Текст: Лариса РОМАНЮК, «Про Захід»

В березні минулого року в Гораждьовицях довелося випрепарувати скелети двох 7-8-річних дітей середини XVII століття. Поховали їх разом, на голові дівчинки бронзовий віночок. Вони трималися за руки... Найвірогідніше чума...

Аркадій Шиншинов частіше «перебуває по цю сторону фотоапарата», тобто фотографує, ніж фотографується.

Аркадій Шиншинов – закарпатець, який вже два десятки років живе в Празі і займається дуже цікавою та не зовсім звичною для закарпатця в Чехії справою – археологією. Аркадій любить Прагу, добре знається на історії та час-від-часу пише цікаві зарисовки про місто, свою роботу та життя на власній сторінці в мережі «фейсбук».

Про те, як воно – бути археологом, в який спосіб Чехія боронить свою історичну спадщину та чи варто шукати в цій країні скарби, – археолог розповів в інтерв'ю.

Як Ви взагалі потрапили у Прагу і чому залишились?

Того часу в Закарпатті склалася така ситуація, що складно було, залишаючись собою, робити те, що вам подобається. Не йти в торгівлю чи ще щось. Я вирішив просто поїхати в Чехію і подивитися, що вийде. От так поїхав, подивився і залишився. Справа в тім, що там було більше можливостей на якусь реалізацію. Звісно, як і у всіх тамтешніх емігрантів на початку було багато всього: і через будівництво довелося пройти, працював у рекламі, у фірмах комп'ютерної техніки. Останнє заняття і дозволило мені потрапити вперше на археологічні розкопки і з того часу я тільки цим і займаюся.

За фахом Ви археолог?

Ні, я вчився в УжНУ на біологічному факультеті і якось взагалі не уявляв, що буду займатися розкопками. Хоча в дитинстві, як і багато дітей, я, звісно, мріяв бути і моряком, і космонавтом, і археологом. Почитаєш Жуль Верна – і вже моряк, начитаєшся Тура Хеєрдала – археолог. А потім так сталося, що влітку треба було підмінити одного знайомого. Він мене спитав: «Хочеш на археологічні розкопки?» А я хотів, от воно і зачепилося. Розумієте, археологи – то зовсім інші люди. Вони доволі сильно відрізняються від загалу. От уявіть собі компанію людей від 25 до 35 років, ерудованих, у всіх по дві вищі освіти, але, разом з тим, відкритих абсолютно. От запитаєш в когось, між іншим, про якийсь горщик, який ми перед цим викопали, і він зупиниться і буде 20 хвилин тобі розповідати все про цю посудину. От мене з самого початку підкупило отаке ставлення, як до рівного. А їм була потрібна людина, яка вміє працювати з 3D-візуалізаціями, моделюванням, якраз цього їм не вистачало. Людина, яка розуміється в техніці, вміє працювати з фотоапаратом, обробляти все це. Тобто так вийшло, що ми почали один одного доповнювати.

Вчилися в процесі?

Вони почали доповнювати мої знання з історії Чехії, бо що я там знав – Томаш Гаріг Масарик, Вацлав II, Вацлав IV і ще щось трохи. Тобто все це стало для мене стимулом вивчати історію західної Європи – від кельтів по сучасні часи. Ми ж в свій час вчили інтенсивно хіба що історію Російської імперії. А в Чехії пересічній людині це все абсолютно не цікаво. Звісно, знають, що були царі, але то все поверхово. Навіть слов'ян вивчають і знають у контексті того, що це просто одна з народностей. Тобто нема такого, що ми слов'яни, то тепер будемо все це вивчати і пишатися.

Цікаво було?

Звісно цікаво. Там же кожен день щось нове, щось, що ще не знаємо. Це як мозаїка. От знаходимо в якомусь місці об'єкти, конструкції, будинки – це все як елементи картини. У вас є полотно, яке припало порохом, а ви маєте можливість витерти потрошки пилюку тільки в конкретних місцях: мало тут, там – крихту. До того ж, у деяких з місць хтось вже витирав пил, і там може бути навіть дірка, всяке ж буває. А потім з цієї незавершеної картини, методом дедукції, методом глибокого вивчення всіх матеріалів, використанням інформації з десятків архівів, бо ми ж дивимося, хто і що про це все вже писав, – створюється такий собі невеликий «гросбух», – це так званий експертний лист по всім розкопкам. Вимальовується цілісніша картина минулого.

І це стосується тільки описаної історії. Але, якщо мова йде про якихось пракельтів, то описаної історії немає, бо взагалі немає нічого описаного з того періоду. То там вже просто доводиться порівнювати знайдене з роботами археологів старшого покоління, які працювали на початку століття, бо тоді була купа археологів і вони всі десь та копали.

І в результаті?

Створюється така собі карта всіх розкопок в Чехії з вражаюче точними замірами. Одна невелика відкопана чашка буде заміряна в кількох місцях. Всі ці заміри потім заносяться в креслення, предмет фотографується, а якщо це щось дуже цікаве, робиться 3D-модель. Далі проводяться різні експертизи – через фосфатний аналіз, радіокарбоновий, ізотопний, магнетронний і отримуються додаткові відомості.

Як проходить процес розкопок?

Самі розкопки діляться на дві частини. Перша – це власне розкопки, технічна, польова робота на майданчику. А далі відбувається ідентифікації всього, що знайшлося у ході розкопок. Кожен шматочок кераміки отримує свій інвентарний номер, визначається, якого це типу кераміка, методи обпалювання, кому притаманна така техніка і матеріали тощо. А вже за характером і кількістю цих знахідок визначається, що саме це було – село, хутір, скільки там було людей. Оскільки, наприклад, існують певного роду закономірності, якщо було 8 чоловік, то там мала бути хоча б одна корова.

Яка специфіка чеського законодавства з охорони культурної і історичної спадщини?

Вся Чехія визнана на законодавчому рівні зоною археологічних знахідок. На будь-яке будівництво, яке передбачає заглиблення в ґрунт, потрібно отримати дозвіл. Без нього такі роботи будуть злочином. Але тут все залежить від того, чи це приватна забудова, чи комерційна. Якщо це приватна забудова, то вони просто можуть дати знати, що от ми знахо-

Rekonstrukce povrchů náměstí a osazení kašny na Náměstí Republiky ve Žďáru nad Sázavou

дили черепки, попросіть археолога хай приглядає. Тобто буде відбуватися такий собі археодозор. Але, якщо там знайдуть скелети, рештки, то всі роботи наша організація буде робити за свій рахунок. Втім, ми можемо попросити на все це дотацію від міста. Існують міські, крайові, урядові фонди на такі цілі. Тобто ми будемо працювати за свої гроші, а потім маємо право попросити якісь євросоюзівські кошти, чи місцеві.

А в чому різниця з комерційним будівництвом?

Комерційна забудова, то геть інше. Інвестор, роблячи проект, враховує приблизно 10 відсотків коштів від його вартості на археологічний «визкум» (дослідження – авт.) І не факт, що він буде його здійснювати, але кошти мають бути закладені. Спочатку туди йде археодозор, на майданчику, відведеному під будівництво, знімається ґрунт, і вони дивляться, є чи ні там якісь об'єкти. І, якщо все ж таки знаходяться якісь об'єкти, то підписується угода між інвестором та організацією, яка має ліцензію на проведення таких робіт. Таких організацій доволі багато в Чехії. Це може бути один з факультетів, де є кафедра археології, чи музей, який має свою ліцензію, але в музеях, як правило, немає людей, які би могли все це робити фізично. Там більше займаються описом, класифікацією, детальним вивченням, в них і так роботи на 20 років уперед.

Хто видає ліцензію і чи важко її отримати?

Міністерство культури. І так, дуже важко. Скажімо так, людям, які безпосередньо напряму не зв'язані з цією роботою, отримати її неможливо, про те, щоб її купити, мова взагалі не йде. Крім того, це має бути виключно некомерційна організація. Якщо перекласти з чеської, то вийде щось на кшталт «суспільно важлива для всіх організація» під егідою міністерства культури. Таких, як ми, десь 11 організацій в Чехії. Але такої кількості мало для того, аби робити всі необхідні роботи. Для того, аби охопити більший обсяг робіт, використовується щось на кшталт субпідряду, коли виконавцями є інші сервісні компанії, а ми здійснюємо нагляд, контролюємо і коригуємо роботи. А комерційна організація не отримає ліцензію у принципі.

Так от, інвестор, наприклад, якщо у нього стиснутий бюджет, може отримати дотації на такі роботи. До 10 мільйонів крон йому має заплати місто, якщо більше – край, і так далі. Або гроші на розкопки є, але через них затягується саме будівництво, то він має право вимагати компенсацію.

Є порушення, пов'язані з темою нелегального будівництва, тобто без експертизи археологів?

Звісно. От десь місяць тому назад був такий випадок: прораб запросив замітки про місце, де мав зводитись об'єкт. А там дійсно були потенційні об'єкти археологічного інтересу. Ми то все заміряли GPS-ом. Буквально через вихідні приходимо, а він саме ті місця, де могло щось бути, викопав екскаватором. А там була купа скелетів, предметів. То якийсь студент проходив з телефоном, зробив фото, де оцей прораб стоїть з картою і показує екскаваторнику пальцем, де саме треба викопувати. У той момент він «попав» уже на 15 мільйонів крон. Тепер ще 5 років буде сидіти, а фірмі його – гаплик. Екскаваторник, який це викопував, почав одразу відмовлятися, типу він не знав, що робить, отримав 15 тисяч крон штрафу.

Тобто скарби в Чехії не варто самотужки шукати?

Це точно. Ви не маєте право копати самі нижче якогось рівня – 40 см. Все, що знайдено в землі – належить державі. З металодетектором просто так не походиш – це заборонено. Хтось побачить, повідомить, і вас забере поліція. Мінімально вилучать детектор і випишуть штраф. Зрозумійте, тут мова йде не просто про зникнення якихось цінностей – людина з детектором порушує цілісність археологічної ситуації. Може бути таке, що сам по собі знайдений предмет коштуватиме якийсь дріб'язок. Однак в контексті місця, де він був знайдений – це дуже важлива інформація і багато що пояснює, розшифровує.

Є проблема з «чорними археологами» попри такі суворі норми?

Звісно, що є. Найгірше – це те, що часом цими «чорними археологами» є самі поліцейські. Було таке, що викликають поліцію на місце, а вони кажуть: «Та ми самі поліцейські». У нас свої ліки, як з ними боротись. Був такий випадок у наших колег: знайшли срібні монети, вже самі по собі цінні через метал, які були розкидані на великій площі, от туди й повадилися по ночам з собаками поліціянти. Собаки – ротвейлери «закрили» всю площу, сторожили, словом. Так що наші зробили, пішли до магазину, набрали ціле відро кришечок від пива і порозсипали по всьому полю. А срібло і ці кришечки майже однакові по захоплюваності металодетектором, то там такі матюки стояли…

До речі, за що археологічну організацію можуть позбавити ліцензії?

Є кілька моментів, наприклад, фізично розкопали все, але не доробили другу частину роботи. От за це можуть позбавити ліцензії. Крім того, немає ліцензії, яка дає дозвіл на роботу по всій Чехії: роботи географічно зоновані: є ліцензія на Прагу, Середньоческий Край, Височину… То ж є різні культури, різні періоди, кожен експерт у якісь своїй темі. Також фізично одна фірма не зможе мотатися по всій Чехії. От ми недавно підрахували, що при всій нашій завантаженості, ледве покриваємо 7 відсотків того, що треба зробити. Тобто копати – не перекопати. Дуже багато зроблено, але ще більше робиться.

Пригадаєте якийсь цікавий випадок, пов'язаний з роботою?

Багато різного траплялося, звісно. Розкажу вам таку цікава історію. Ми розкопали могилу, в якій виявили жінку, що була вагітною, а збоку у неї в головах знайшли ножиці. З таким ми ще не стикались, то не знали, що думати. Звернулися до колег і виявилося, що вже був описаний такий випадок у Німеччині. Справа в тім, що жінка була вагітна двійнею, першу дитинку вона народила, і під час пологів, загинула разом з другим немовлям. То ножиці клали у могилу для того, аби «перерізати» пуповину і мати з ненародженою дитиною не взяла за собою живе дитя.

Вам доводиться працювати з захороненнями, з рештками людей – ніколи не було моторошно?

Ні, що ви – це ж робота. Може хіба таке бути, що цілий день працюєш з кістками, фотографуєш їх, потім ще обробляєш фото, то цілу ніч потім скелети сняться

Знайдені у 2014 році три крейцари Ну осьо картінка того тройкройцару, для порівняння сучасна одна коруна. За ці три крейцари початку XIX століття. Тоді це були далеко не 1 коруна: можна було непогано посидіти у корчмі чи купити три курки. Таких монет було викарбувано більше 15 мільонів штук. Всі фото – зі сторінки у мережі «Фейсбук».

(*сміється*). Але то не страшно. Є інше: отак візьмеш у руки чашку, яку ліпила людина тисячі років тому назад, і навіть видно відбитки пальців, і таке відчуття, що тобі подали руку через три тисячі років земної історії…

Як чехи загалом ставляться до своєї спадщини?

Дуже бережно, шанують і пишаються. Якщо в якомусь селі чи містечку місцеві побачать, що ви щось копаєте, то одразу хтось прийде питати: «Цо ту дєлате?» Бо то ж «наше». У кожному селі найдеться мінімум 10 дідусів, які пам'ятають ще Яна Жижку і розкажуть, що там десь є підземний хід, і як вони там гралися у дитинстві, і що там ще гусити золото ховали.

Є якісь історичні періоди, до яких в Чехії ставляться з пієтетом?

Томаш Гариг Масарик – це просто культова постать для Чехів. Оцей період – це було щось на кшталт часів НЕПу. Саме тоді був бум національної свідомості. Зрештою, тоді вони виокремилися в Чехословаччину. Тому багато про це знають, можуть розказувати, як їхні діди були легіонерами і з ким воювали.

Ви нерідко буваєте у рідному селі Драгово на Хустщині. Чи доводилося там щось цікаве знаходити в археологічному плані, адже село знаходиться на перехресті доріг, є вікном у Тереблянську долину, і напевно там живуть люди здавна, були там важливі історичні події…

Сказати правду, то я ніяк особливо не порпався в археологічній спадщині Драгова. Але копаючись іноді на городі знаходив і черепки і стріляні гільзи. Цікаво, що міжсільська назва драгівчан споконвіків – черепляники. Бо тут була купа гончарів. Саме тому в землі місцями знаходиться багато кераміки. Цієї весни спробував класифікувати – то декотрі були з 18 століття і багато з19-го. Ще дещо чув про неолітичні знахідки в Становці, це такий присілок, але нічого ближче сказати не можу. Бо працював в цій сфері виключно в Чехії.

Чи правда те, що ще турки на території недалеких сіл Чумальово та Колочава мали свої великі табори?

Все можливо. Біля Драгова на Кричівській горі є Татарський звір, вся ущелина. А третина населення Золотарева, це теж близьке село, має прізвище Турок. Думаю не просто так.

Нещодавно Ви з колегами закінчили розкопки у Ждярі над Сазавою. Якими є Ваші враження? Наскільки були розкопки успішними, чи вдалося щось таке цікавеньке знайти?..

В Ждярі цього року ми завершали початі два роки тому роботи з оновлення площі. Того разу там знайшлось багато середньовічних «склепів», себто підвалів. Як нової доби, що були на старих кадастрових мапах, так і дуже старих, котрі не були описані. Є колодязь 13 століття, засипаний десь в 16-му, тепер йому надбудували «коруну», і це стало ще одною туристичною атракцією міста. Цьогорічні знахідки були більш-менш очікуваними, бо вже знали терен. Три шари бруківки, ранньосередньовічна, пізньосередньовічна і верхня з перелому 18-19 століття. Кераміка від 15 до 20 століття включно, в більш нових шарах – монети від Марії Терезії до Рейхсмарок, деякі речі Вермахту, дещо з 50-60 років. Дуже радувало ставлення магістрату, помагали в чому лиш було треба. Телебачення приїздило, газети про це писали. Робилось все, аби зробити місто цікавим для туристів. Що дуже добре…

Наостанок, як Вас прийняла Прага?

Дуже важко. Але насправді це залежить від того, яку ви собі ставити мету. Якщо просто піти працювати на будівництво, аби мало краще заробляти, – це одно. А, якщо хочеться робити щось цікаве, самореалізуватися, то важче. Але наче все вийшло, і я дуже люблю це місто. Отак їдеш по Празі і самому приємно, бо й тут копали, і тут теж, а ось дещо цікаве знайшли. Приємно залишити щось по собі.

«Комунальна» стихія

Не лише про «совкову» архітектуру, а й про сучасних «девелоперів» і загалом про свободу вираження – у п'єсі Гавела «Санація» в українській інтерпретації

ТЕКСТ: Луція РЖЕГОРЖІКОВА

На перший погляд «Санація» – це про архітектуру, будівництво, максимум – про «злих начальників». Однак тема її – набагато глибша, сягає особистої й суспільної свободи. Фото О. Лівінського.

Роком Вацлава Гавела в Україні назвали чеські культурницькі інституції в Києві разом із українськими митцями та активістами 2016 рік. У його рамках проводиться просвітницька кампанія про першого президента новітніх демократичних Чехословаччини та Чехії.

Одним із таких заходів стала українська прем'єра п'єси Гавела «Санація». Виставу режисера Бржетіслава Рихліка у перекладі Юрія Винничука вперше зіграли 10 червня у Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка, а також тричі – у червні цього року. Планується показ цього спільного творіння чеських та українських постановників також на 13 вересня, а 5 жовтня українські актори приїдуть до Праги показати його у рамках фестивалю «Гавел 80».

Серед гостей на урочистій прем'єрі були присутні Іван М. Гавел (брат Вацлава Гавела) з дружиною Даґмар, голова Комітету у закордонних справах Палати депутатів Парламенту Чеської Республіки Карел Шварценберґ, віце-прем'єр-міністр України з питань європейської інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе, міністр культури України Євген Нищук, лідери кримських татар Мустафа Джемілєв та Рефат Чубаров, інші визначні гості з ЧР та України.

Рихлік переконаний, що українці розуміють Гавела. І що знайдуть в його творчості саме те, що їм зараз потрібне: «Я не хотів приїхати як якийсь мастак із кращого світу, та почати режисуру, повчаючи їх, що таке демократія, і влаштувати виставу, з якої вони мали б збагнути, що демократія означає. Спочатку я навчився, як їм сказати українською, що ми разом стали на спільний нелегкий шлях. Робимо Гавела і робимо його спільно», – сказав він у інтерв'ю«Лідовим новінам».

Інсценізація виникла за підтримки Міністерства закордонних справ Чеської Республіки, Південно-Моравського краю, «Dragon Capital», готелю «Radisson Blu», «Eunic Ukraine», агентства «Діліа» й Бібліотеки імені Вацлава Гавела.

Дія п'єси Гавела

Відбувається все у старовинному замку, де працює і тут же проживає група архітекторів. Вони розробляють проект перепланування старої частини міста: бо треба вдосконалити побутові умови мешканців, створити сучасний комфорту. Архітектори гаряче сперечаються, наскільки потрібно при цьому оберігати культурну спадщину, чи пристосовувати нові будівлі до історичного стилю й ландшафту, або навпаки – старі екзотичні будинки до нових вимог – каналізації, водогону, електрифікації тощо. Однак начальство «згори» (стіль аднаґо із інсьпєктарів українські ґлядачі адразу впізнають) все одно наказує архітекторам багато не думати про естетику, а планувати прості прямокутні панельні «коробки» з однотипними квартирами «для пролетаріату». Незгодних із цією «партійною лінією» кидають до голодних тюрем. Інколи думка начальства міняється, і настає тимчасова «свобода», але загалом архітектори невдоволені таким способом життя і мислення. Декого з них у екстремальні моменти навіть тягне до самогубства…

Але це лише поверховий шар твору. Як і більшість п'єс В. Гавела, ситуації та події, в які потрапляють персонажі, часом нагадують абсурдність Кафки, а часом переносять нас в атмосферу героїв Чехова. Головний парадокс п'єси в тому, що люди, які впорядковують життя інших, не можуть навести лад у власному житті і в своїх душах. Поступово від сцени до сцени рефлексії героїв стають відвертішими, проблеми людського існування виходять на перший план: з вічним пошуком сенсу

буття і з надіями, ідеалами, що розбиваються вщент. Із одкровеннями та сплесками відчаю від розуміння, що життя пройшло намарно, що творчість в ім'я людей – лише ілюзія, яка залежить від законів зовнішнього світу, що існує за межами замку. Кожен новий візитер з новою силою нівечить власне «я» героїв.

З цього замкненого кола немає виходу. Тут любов замінена сурогатом ад'юльтеру, а правда, щирість і відвертість можуть бути висловлені лише у нічній хмільній темряві. Потім... вранішнє похмілля та очікування нових директив від нового керівництва, як жити далі.

«Санація» не лише архітектурна, а й мозкова

П'єса була написана за три роки до Оксамитової революції 1989 року. Зміни початку 1990-х, фактично, врятували Чехословаччину від перетворення на один великий житловий масив із панельних будинків. Справжню архітектуру за сорок років «колективного мислення» вдалося витіснити так, що вигляд міст і сіл став останнім, що непокоїло оточених колючим дротом чехів та словаків.

Санація – неприємний термін. Ним означували руйнування історичних частин міст задля зведення стандартизованих бетонних коробок. Соціалістичних гетто, де найгіршим було не уніфіковане планування квартир, а категорична вимога єдності поглядів від архітекторів «світлого майбутнього». Парадоксально, як тодішня влада боялася плюралізму поглядів. Коли комусь не подобалося нове життя серед герметичних паралелепіпедів, де мала вирости нова людина, то, висловивши іншу думку, він вступав у конфлікт, як казав Мілан Кундера, із власниками ключів від усіх входів, комор і квартир.

У житловому масиві «миру в усьому світі» й «взаємодопомоги друзів, товаришів і братів» немає місця для такої людини. Комуністична таємна поліція почуттям гумору аж ніяк не відзначалася — їй було не до жартів, а надто коли людина потрапляла в їхні пазурі. Повагу до себе вона будувала на страху. Хоча водночас то була установа з численними комічними, абсурдними елементами. Ідея чехословацької «СТБ» була простою: тих, кому тут не подобається, хто не має прихильності до нашого спільного житлового масиву, треба вивезти на Захід за спеціальною туристичною програмою.

Тобто – у вигаданому світі агентів поліції – на звалище, де панує неприборкана стихія. Так зародилася таємна операція Служби державної безпеки під назвою «Санація», що мала на меті вивезти дисидентів із Чехословаччини. Держава, яка боялася, що після відкриття кордонів усі її громадяни назавтра ж будуть у Відні, раптом виявляє, що не дає собі ради з купкою опонентів режиму. Правителі з необмеженою владою усвідомили, якою небезпечною може бути правда, коли вона не ховається за тисячами однакових квартирних приміщень, дитячих садочків і шкіл.

Перегукування із Кафкою

Незадовго до смерті Вацлав Гавел зізнався, що п'єсу «Санація» пам'ятає найменше, тому що написав її незадовго до Оксамитової революції. Подальші події цілковито позбавили його змоги присвятити себе зосередженій праці над драматургією. До написання п'єс він повернувся вже в останні роки життя. «Санація» — це твір, що запобіг остаточній санації Чехословаччини й перебудові залишків нормального світу на світ ненормальний. Драматург самовіддано прийняв невдячні повноваження президента в ненормальні, хоч і неймовірно натхненні та сповнені пригод місяці й роки.

У період між двома найстрашнішими війнами празький письменник Франц Кафка написав роман «Замок». Землемір К. намагається дістатися замку, метафоричного центру бюрократії, однак безрезультатно. У «Санації» Вацлава Гавела, написаній понад шістдесят років потому, герой уже в замку, в центрі подій, серед проектантів і бюрократів. Можливо, Кафка здивувався би, яким жертовним може здаватися зло в мантії стомленого соцреалізму кінця вісімдесятих років. Якою трагікомічною насправді є бюрократія, коли намагається реалізувати свій найвищий ідеал — колективне мислення. «Замок» Кафки і «Санація» Гавела геніально зображують наш розвиток у двадцятому столітті: від передбачення загрози до непрямих доказів падіння самого зла. Через три

Тут також обговорюють різні взаємини між людьми, у тому чисті інтимні й сексуальні. Фото О. Лівінського.

роки після написання «Санації» Гавел перетворюється з драматурга на президента вільної Чехословаччини – країни, яка вже може сама обирати свій шлях. Проекти панельних будинків й «спальних» житлових масивів пішли в архів, прийшов кінець пригніченню людської свободи.

Було б наївним вважати, ніби сама лише символіка здатна щось змінити. Але все-таки я знаю, що постановка «Санації» в Києві, тут і зараз — це не просто так. Я впевнена, що Вацлав Гавел, якому цьогоріч виповнилося б вісімдесят років, хотів би бути з нами цієї миті. Зовсім не тому, що в прекрасному Національному театрі імені Івана Франка представляють його виставу. Він хотів би бути тут, тому що вірив би в справедливість боротьби, яку веде український народ. Час від часу в Чехії лунає думка, мовляв, славнозвісний вислів Гавела 1989 року був ідеалістичним. Можливо — я не історик і судити не можу. Але я знаю напевно, що ця магічна формула стовідсотково дієва: «Правда й любов мають перемогти брехню й ненависть».

Авторка – україністка, теперішня директорка Чеського центру в Києві

Чеський постановник Бржетіслав Рихлік (нар. 1958) кілька місяців інтенсивно працював із акторами у Києві. Він був особисто знайомий із Гавелом та працював з ним. Рихлік – кіно – і театральний режисер, актор, викладає в Академії музичних мистецтв імені Яначека в місті Брно.

Музику до вистави написав Матєй Кроупа, сценографією займався Мартін Черни, сценічною редакцією – Ірина Забіяка, а костюмами – Маркета Ослзла-Сладечкова. Дійові особи та виконавці вистави: Зденєк Бергман, головний проектант – Олександр Логінов; Луїза, архітекторка – засл. арт. України Оксана Батько, засл. арт. України Наталія Ярошенко; Альберт, архітектор – Дмитро Ступка, Олег Терновий; Кузьма Плеханов, архітектор – нар. арт. України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Петро Панчук; Ульч, архітектор – Олексій Зубков, Вадим Полікарпов; Мацуркова, архітекторка – Віра Зінєвіч; Рената, секретарка – Анастасія Добриніна, Світлана Косолапова; секретар – засл. арт. України Тарас Жирко; перший та Другий Інспектор – Юрій Ребрик; перший делегат – засл. арт. України Олександр Форманчук, Павло Піскун; другий делегат – нар. арт. України Василь Мазур, нар. арт. України Євген Шах; перша жінка – Вікторія Васалатій; друга жінка – Наталія Перчевська.

Євромайдан: завершено розслідування двох справ проти силовиків

Одне кримінальне провадження стосується колишнього заступника командира роти Беркута і семи міліціонерів, друге – проти колишнього слідчого міліції.

Генпрокуратура завершила досудове розслідування у двох кримінальних провадженнях проти колишніх співробітників МВС, яких звинувачують у злочинах проти учасників Євромайдану. Про це повідомляє прес-служба ГПУ.

Перше провадження стосується колишнього заступника командира оперативної роти спецпідрозділу міліції Беркут і семи міліціонерів цієї роти. Вони звинувачуються в перевищенні влади і незаконному затриманні 11 учасників Євромайдану в ніч з 22 на 23 січня 2014 року в Кріпосному провулку в Києві.

Затримання супроводжувалося насильством і пошкодженням мікроавтобуса, а також організацією завідомо неправдивих показань і звинуваченням у тяжких злочинах, на підставі чого їх затримали і притягли до кримінальної відповідальності за нібито хуліганські дії і встановлено запобіжний захід у вигляді утримання під вартою.

Друге кримінальне провадження розслідувалася проти колишнього слідчого Дніпровського районного управління міліції в Києві за фактами фальсифікації матеріалів справи, незаконного затримання та притягнення до кримінальної відповідальності завідомо невинної людини за нібито участь в масових заворушеннях 18 лютого 2014 року.

Представникам захисту відкритий доступ до матеріалів досудового розслідування, після ознайомлення з ними підозрюваних і адвокатів обвинувальні акти будуть направлені до суду.

Що стосується інших співробітників органів внутрішніх справ, прокуратури та суддів, причетних до скоєння цих та аналогічних злочинів, досудове розслідування триває, збираються докази для притягнення їх до кримінальної відповідальності.

26 січня в суд були передані справи п'яти екс-бійців Беркута – Павла Аброськіна і Сергія Зінченка, підозрюваних у розстрілі активістів Майдану, а також заступника командира полку Беркут Олега Янішевського і двох його підлеглих. Суд над ними триває.

ліга

Кадровики розповіли про причини трудової міграції офісних співробітників – опитування

Українці готові виїжджати за кордон за більш високими зарплатами і стабільністю. Число співробітників українських офісних компаній, які серйозно думають над переїздом за кордон скоротилася приблизно вдвічі порівняно з 2014-2015 роками. Такі результати дослідження Міжнародного кадрового порталу hh.ua. У той же час, кожен шостий офісний співробітник готовий працювати за кордоном. Ще трохи більше половини час від часу думають про еміграцію.

Основні причини переїзду для українських «білих комірців» – інфляція, зростання цін і низький рівень життя. Троє з п›яти опитаних зізналися, що не бачать свого майбутнього в Україні. Кожен другий не задоволений розміром зарплати та рівнем розвитку економіки. Трохи менше половини вважають неможливим залишатися в країні, в якій не дотримуються закони і процвітає корупція. І ще двоє з п›яти стурбовані нестабільною політичною ситуацією.

Третина українців готові переїхати через високий рівень розвитку медицини, освіти і доступну страховку. Трохи менше третини упевнені, що за кордоном можна значно більше заробляти, виконуючи навіть непрестижну роботу. А ось про почуття безпеки, можливості професійної самореалізації та спрощену процедуру реєстрації власного бізнесу українці згадали в останню чергу.

При цьому на переїзд офісні працівники погодяться лише при певних умовах. Трохи менше половини поїдуть тільки якщо роботодавець надасть хороші фінансові та кар›єрні можливості. Чверть тільки в тому випадку, якщо зацікавить компанія і посада, а також якщо буде можливий переїзд разом з сім›єю. Кожен п›ятий поїде лише в країну, де вищий рівень життя. Важливим чинником залишається і питання з житлом.

Опитування проводилося в травні 2016 року. Було опитано 2004 людей у різних регіонах України.

Луценко проти скасування люстрації

Питання про те, що Європейський Союз продовжить ще на півроку санкції проти Росії, вирішене, заявив глава Єврокомісії Жан-Клод Юнкер. Водночас, за його словами, протягом наступних шести місяців ЄС продовжить моніторинг, щоб зрозуміти, чи є достатній прогрес у виконанні мінських домовленостей для того, щоб зняти частину санкцій.

Минулого тижня голова Єврокомісії відвідав економічний форум в Санкт-Петербурзі, де зустрівся з російським лідером Володимиром Путіним.

«І в моєму виступі та на зустрічі з російським лідером я дуже чітко висловив думку про те, що мінські угоди повинні бути виконані. Простіше кажучи, чим більше виконаних пунктів мінського протоколу, тим менше санкцій. Між мінськими угодами, їх реалізацією санкціями є прямий взаємозв'язок», – пояснив чиновник.

Захід ввів санкції проти Росії в 2014 році за анексію Криму і вторгнення в Донбас. Їх дія закінчується 31 липня. Утім, різні країни ЄС мають різні погляди, скажімо, Словаччина і Велика Британія по-різному бачать механізм продовження санкцій проти Росії.

Посли ЄС повинні домовитися в Брюсселі про продовження санкцій щодо Росії до кінця поточного року у вівторок, 21 червня. Міністр закордонних справ Німеччини Франк-Вальтер Штайнмайер заявив, що ЄС повинен поступово відмовитися від санкцій при наявності істотного прогресу в мирному процесі в Донбасі. Водночас представник канцлера Німеччини Ангели Меркель заявив, що вона виступає за введення додаткових санкцій проти Росії в разі необхідності.

Луценко проти скасування люстрації

«Як керівник ГПУ, де закон про очищення влади дав вагомі результати, вважаю неприпустимим його скасування. Люди, які фабрикували справи проти Євромайдану, ті, хто замішаний в переслідуванні опозиції за часів Януковича, не мають морального права і не повинні мати юридичної можливості залишатися або відновлюватися на своїх посадах», – зазначив Луценко.

За його словами, в разі, якщо Конституційний суд піде проти волі народу України, то це стане початком кінця цього складу суддів.

«У разі скасування закону про люстрацію я буду звертатися до народних депутатів партії, фракцію якої я очолював, з пропозицією прийняти новий закон про безумовне очищення влади. Причому, в новому законі база тих, хто підлягає перевірці, повинна бути розширена, а критерії повинні стати ще більш жорсткими», – підкреслив Луценко.

Закрите засідання Конституційного суду, на якому вирішиться доля закону про очищення влади, було перенесено на 14:00.

22 березня 2016 року Конституційний Суд відхилив клопотання депутатів Єгора Соболєва, Леоніда Ємця та представника Кабміну в КСУ Тетяни Козаченко про відвід шести суддів КСУ через конфлікт інтересів.

КСУ має намір скасувати закон про люстрацію чиновників, які працювали на керівних посадах за часів екс-президента Віктора Януковича.

Геращенко: Пан Гі Мун не має права говорити про роль РФ в Україні

Генсек ООН втратив моральне право говорити про «конструктивну роль» Росії в Україні, коли відвідав військовий парад в Москві, заявила Ірина Геращенко

Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун ще рік тому втратив моральне право говорити про «конструктивну роль» Росії в Україні, коли після анексії Криму та початку війни в Донбасі поїхав на військовий парад до Москви. Про це заявила віце-спікер Верховної Ради Ірина Геращенко на своїй сторінці в Facebook.

«Росія веде війну в Україні, а не грає конструктивну роль. Що стосується Пан Гі Муна, то моральне право говорити про «конструктивну роль» РФ в Україні він втратив рік тому, коли поїхав на парад до Москви і з щасливою посмішкою дивився на сучасне російське зброю і війська, які, ймовірно, до цього захоплювали Крим і Донбас», – написала вона.

«Шредер (Геращенко має на увазі колишнього канцлера Німеччини Герхарда Шредера, який вже 10 років очолює комітет акціонерів газопроводу Північний потік, по якому російський газ постачається до Європи, – ред.) живуть і процвітають і в Нью-Йорку, друзі. І чомусь говорить про це тільки Україна», – зазначила віце-спікер парламенту.

Вона констатувала, що інші країни лише спостерігають за тим, як ООН «перетворюється в глобальний клуб заяв, а не дій», в той час як режим Путіна блокує всі миротворчі зусилля.

У первинному тексті виступу Пан Гі Муна в Санкт-Петербурзі, який розповсюдила ООН, він заявляє, що Російська Федерація як постійний член Ради безпеки ООН «покликана відігравати важливу роль» у вирішенні нагальних глобальних проблем – «від припинення конфліктів в Сирії і Україні», захисту прав людини до запобігання розповсюдженню зброї масового ураження.

У озвученій Пан Гі Муном версії промови він, однак, не згадав Україну. Пізніше слова про конфлікт зникли і з текстової версії виступу генсека на сайті ООН.

Постійний представник України при ООН Володимир Єльченко заявив про глибоке обурення заявами генерального секретаря ООН. У відповідь прес-секретар генсека ООНСтефан Дюжаррік сказав, що в організації не мають наміру відмовлятися від слів Пан Гі Муна.

Генеральний прокурор Юрій Луценко вважає неприпустимим скасування закону про очищення влади. Про це він повідомив у себе в Facebook.

Аналітики НАТО не бачать погроз з боку Росії – генерал Петр Павел

Голова військового комітету НАТО генерал Петр Павел (Petr Pavel) оголосив про відсутність загрози з боку Росії. Про це повідомляє Reuters.

Виступаючи на прес-конференції в штабквартирі альянсу, Павел заявив, що чотири додаткових батальйони, які НАТО планує розгорнути в Польщі і прибалтійських країнах за підсумками саміту у Варшаві, який відбудеться 8 липня, будуть виконувати головним чином політичні, а не військові функції.

«Ми не розглядаємо можливість відправки до цього регіону значних сил, – зазначив генерал. – НАТО не збирається створювати військовий бар›єр проти повномасштабної агресії з боку Росії, оскільки питання такої агресії на порядку денному не стоїть, і наші аналітики не бачать ніяких загрозливих ознак».

У травні Павел заявляв, що нарощування сил організації на східному фланзі альянсу пов›язане з діями російської армії. «Якби не було посилення російського наступу, продемонстрованого в Грузії, на Україні, в Криму і в Сирії, не було б і реакції з боку НАТО», – пояснював чеський генерал. Він також відзначав, що східні країни-члени блоку «відчувають загрозу через російську самовпевненість і агресію».

Москва в свою чергу неодноразово підкреслювала, що розглядає наближення військ НАТО до території Росії як загрозу своїй безпеці.

7 днів

Деякі іноземці обирають Україну для життя: чому?

Поки соціологи прогнозують масштабну хвилю міграції розчарованих українців, є ті, хто попри іноземне походження, ладні тут залишатись до кінця.

Пані Кристина стовідсоткова полячка і має навіть документ, який допоміг би їй виїхати на історичну батьківщину. Проте ніколи про це навіть не думала.

«Я не маю ні крапельки української крові. У мене не було думки переїхати до Польщі ні з картою поляка, ні навіть перед тим. І далі не збираюсь. Мої діти вчаться тут, у Львові», — розповідає українська полячка Кристина Адамська. Каже: в Україні їй комфортно. Та й народилась вона тут. Нині вчить онуку української та польської мов.

Мішель Терещенко навпаки — українець, який народився за кордоном. У середині 90-х він приїхав в Україну і зрозумів, що повинен жити на землі предків. Після Майдану отримав громадянство. А торік у листопаді став мером Глухова. Не все дається легко, але переконаний: зробити Глухів, як і всю Україну, Європою — можливо.

7 років тому еколог з Німеччини Мішель Якобі кинув упорядковане життя і гайнув на Закарпаття відроджувати популяцію буйволів. Часто пише, що не розуміє тих, хто тікає з України.

Трудова міграція в Україну — радше виняток. Сюди їдуть або з азійських країн, де ситуація взагалі нестерпна. Або ТОП-менеджери з Європи, яким тут обіцяли заробітки більші, ніж на батьківщині. Після Майдану охочих менше.

За останні два роки ситуація в Україні погіршилась і міграційна привабливість України зменшилась. Тож бажаючих приїхати менше ніж раніше, — зазначає завідділу міграційних досліджень Інституту демографії Олексій Позняк.

Зате після Майдану Україна привабила росіян. Вони тікають сюди він політичних репресій. Активістка Ірина Белачау тут півтора року. Проте жінці не дають статус біженця. Це зупиняє й інших росіян, інакше їх тут було б більше.

Росіянам, як і вихідцям з інших країн, потрібно довести підстави на статус, кажуть у міграційній службі. Загалом за захистом звернулися півтори тисячі іноземців, з них за два останніх роки — дві сотні росіян. 10 отримали статус біженця.

«Наші фахівці проводять інтерв'ю, вивчають інформацію, виносять рекомендації чи відповідає життєва ситуація конкретної людини, тому що треба розуміти, що статус біженця — це суто індивідуальний статус», — розповів речник Міграційної служби України Сергій Гунько.

Загалом імміграція з України більша ніж еміграція в Україну. Тож заповнити вивільнене місце навряд чи вдасться. Проте ті, хто сюди приїздить, часто вірять в Україну більше, ніж ті, хто її залишив. Можливо, для українців це стане фактором стримування від виїзду.

24 Канал

Російські окупаційні війська приведені до вищого ступеня бойової готовності – розвідка

Російські війська посилюють свої підрозділи в Донбасі. Головне управління розвідки Міністерства оборони України повідомило, що 19 червня одразу декілька підрозділів проросійських бойовиків перевели до вищого ступеня бойової готовності. Про це заявив речник Адміністрації президента з питань АТО Андрій Лисенко. «Це бойові розрахунки чергових сил та засобів протиповітряної оборони так званих «3-ї окремої мотострілецької бригади» (Горлівка) та «11-го окремого мотострілецького полку» (Макіївка), а також протитанковий резерв «9-го окремого штурмового мотострілецького полку морської піхоти» (Новоазовськ)», – зазначив він.

Повідомляється також, що російські окупаційні війська висунули артилерію (гаубичну та мінометну батареї) 9-го полку на підготовлені позиції неподалік лінії зіткнення та провели уточнення координат для обстрілів, використовуючи безпілотник.

Раніше НВ повідомляло, що ватажки «ДНР» та керівництво ФСБ РФ провели 12 червня спільну нараду в Донецьку, на якій обговорювалися подальші дії проти сил АТО. У результаті було прийнято рішення про подальше нарощування розвідки в Авдіївській промзоні, в районі Донецького аеропорту, Красногорівки, Мар›їнки та Новотроїцького.

Так, 12 червня в Донецьку пройшла спільна нарада за участю ватажків так званої «ДНР» і начальницького складу підрозділів ФСБ і Федеральної служби військ національної гвардії РФ. На цій нараді було прийнято рішення про подальше нарощування розвідки в Авдіївській промзоні, в районі Донецького аеропорту, Красногорівки, Мар›їнки та Новотроїцького.

За даними військової розвідки, саме в цих районах противник намагається витіснити сили АТО з вигідних позицій.

Також було прийнято рішення посилити тактичну групу бойовиків в районі Мар›їнки додатковими підрозділами так званої «100-ї окремої мотострілкової бригади», яка базується в Донецьку.

З Донецька до Олександрівки було переміщено мотострілецький та вогневий взводи, а з Макіївки в Ясинувату – реактивну артилерійську батарею Градів.

Відзначимо, що останнім часом в зоні проведення АТО спостерігається загострення ситуації. За вихідні у Дніпропетровську обласну лікарню ім.Мечникова були доставлені 12 українських солдатів з пораненнями.

За даними штабу АТО, за минулу добу найбільш «гаряче» було в районі донецького аеропорту, Авдіївки і Опитного.

НВ

На підпільних тютюнових фабриках у Польщі працювали українські раби

Центральне слідче бюро поліції Польщі ліквідувало дві нелегальні тютюнові фабрики на території країни, на одній з яких працювали раби з України. Про це повідомляє «ДС» з посиланням на TVN24.

У правоохоронців була інформація про те, що на території країни працює злочинна група, яка вербує і примушує до праці людей, які приїжджають до Польщі зі сходу. Злочинці орендували велике складське приміщення і пристосували його для нелегальної діяльності. Одну з фабрик виявили в місті Коштовец в Мазовецькому воєводстві на сході країни.

«Там знаходилися житлові приміщення, суспільний простір з телезалом і невеликим тренажерним залом. У виробничому залі були важкі для здоров›я умови роботи в зв›язку з запиленням і високою температурою», – розповіла представник слідчого бюро Агнешка Хамелуш.

Друга фабрика виявлена в Зелена Гурі (Любуське воєводство) на заході Польщі. За словами Хамелуш, в сумі обидві фабрики виробили понад восьми тонн тютюну і понад 5 мільйонів готових сигарет. Збиток від їх нелегальної діяльності склав близько 500 мільйонів злотих ($ 130 тис.).

Всього в 2016 році співробітники поліції ліквідували 13 нелегальних тютюнових фабрик в Польщі, дві – у Варшаві. У столиці країни затримано 63 людини, з них 60 – громадяни України, які, за версією слідчих, незаконно були змушені до праці.

Шварценберг: Поки Путін – бос в Москві, криза триватиме

Чеський дипломат Карел Шварценберг оцінив шанси повернути Крим Україні. Він також розповів про Ukraine's Fatigue (втому Заходу від України) в інтерв'ю журналу «Новое врємя» під час свого візиту в Україну. Україна зможе повернути анексований Росією Крим, але для цього потрібно дуже багато часу, вважає він.
«До тих пір, поки Путін – бос в Москві, ця глибока криза буде продовжуватися. Але навіть при зміні режиму шанси невеликі. Я бував у Криму і знаю, як гнобили кримських татар. Точно так само їх гноблять і зараз. Це справжня трагедія», – сказав він.
Карел Шварценберг, 79-річний чеський політик і дипломат, найбільш відомий тим, що двічі був міністром закордонних справ Чехії. Проте у його біографії є і більш цікаві факти.

У 80-х Шварценберг очолював Міжнародний Гельсінський комітет з прав людини. Вів переговори з питань прав людини у СРСР, Болгарії, Косово. А на початку 1990-х був канцлером при президентові Чехії Вацлавові Гавелі, дисидентові та моральному авторитеті. Причому Шварценберга і Гавела пов'язувала не тільки робота, але і дружба.

Мер Ізмаїла назвав попередню версію масового отруєння в місті

Офіційний висновок СЕС щодо причини отруєння людей в Ізмаїлі поки не готове. За попередньою версією, причиною масового отруєння в Ізмаїлі стали дощі і різке потепління згодом, що призвело до отруєння питної води повідомив мер міста Андрій Абрамченко. В ефірі телеканалу 112 він розповів, що 14 червня в Ізмаїлі випало 300 мм опадів, а на наступний день встановилася температура +35 градусів Цельсія. Такі погодні умови могли стати причиною отруєння з масовим поширенням кишково-вірусної інфекції, вважає мер міста. Станом на 19:00 суботи, 18 червня, до медиків звернулося 277 осіб. З них 136 городян потрапили на стаціонарне лікування в лікарні міста. Ситуація з місцями в медичних установах Ізмаїла нормальна, місць вистачає. Зараз є можливість прийняти ще 250 хворих на стаціонарне лікування.
18 червня міська влада ввела надзвичайний стан в Ізмаїлі через швидке поширення кишкової інфекції. Поліція відкрила кримінальне провадження за порушення санітарних норм, а прикордонникам доручили охороняти водойми і пояснювати людям, що купатися в річках міста зараз небезпечно.
Упродовж ночі на 21 червня в Ізмаїлі шпиталізовано ще 28 осіб з діагнозом «гострий гастроентероколіт». Медики надають пацієнтам допомогу, водночас фахівці МОЗ України готуються ввести гіперхлорування мережі водопостачання міста, повідомив мер. «За ніч з 20 на 21 червня в лікарні Ізмаїла та Ізмаїльського району надійшли 28 осіб, з них 12 – діти. З початку спалаху кишкової інфекції шпиталізовано 460 осіб (з них 281 – діти). Станом на ранок вівторка, 21 червня, в лікарнях отримують лікування 215 осіб (в тому числі, 111 дітей). При загальному зниженні кількості хворих має місце збільшення кількості дорослих, які звертаються за лікарською допомогою. Причина тому – не тільки сильніший (порівняно з дитячим) імунітет дорослої людини, але і зневажання виконанням елементарних правил санітарії та гігієни», – зазначив Абрамченко.
Міський голова підтвердив, що готується «рішення про проведення гіперхлорування мережі водопостачання – його буде прийнято після того, як ми отримаємо офіційні розрахунки складу дезінфікуючих розчинів, а також офіційні рекомендації про місця їх застосування».

Життя продавчинь-заробітчанок

або Що для українки – «престиж», то для чешки – катастрофа

ТЕКСТ: Оксана ЧУЖА

Досить часто в Празі в супермаркетах можна побачити українок, які не тільки прибирають та розкладають товар, а й працюють продавцями-касирами. Їх відразу можна впізнати за специфічним акцентом чи діалектом і задоволеним виглядом обличчя. Адже знайти офіційну роботу, до того ж не чорнову, – це неабияке досягнення. Та покупці часом доводять наших продавчинь до сліз...

Утім, що наші співвітчизниці вважають кар'єрним ростом, чешки розглядають як крайній варіант. Це показало нещодавнє дослідження умов праці в чеських супермаркетах і гіпермаркетах, яке провело громадське об'єднання «Мультикультурний центр Прага» у співпраці з кафедрою ґендерних студій факультету гуманітарних наук Карлового університету. Результати своєї праці вони представили на конференції «Жінки за прилавком».

Від нелегалок до касирок

У Празі майже в усіх великих торговельних мережах можна зустріти на касі українок. Необхідними для них умовами працевлаштування є знання мови та наявність дозволу на постійне проживання. За словами Луції Трліфайової, котра займалася опитуванням наших співвітчизниць, більшість із них проживають у Чехії вже 15-22 роки, їм за 45 років, із середньою або вищою освітою, мають тут сім'ю (діти переважно вже дорослі) або чеського партнера, й роботу в магазині знайшли собі самі.

Виявилося, що типовою для всіх українок-мігранток є схема працевлаштування. Спочатку по приїзді до Чехії в 90-х минулого століття чи на початку 2000-х років вони працювали нелегально за посередництвом українських «клієнтів» (чехи називають їх «мафіянами»), потім із часом своє перебування в країні легалізували, почали працювати в сфері надання послуг (зазвичай прибирання), часто як приватні підприємці, тобто всі відрахування з отриманої платні повинні були сплачувати самі, що вигідно для роботодавця. Вивчивши мову та інтегрувавшись у чеське суспільство, обрали працю продавця. Але роботу в магазині не можна розцінювати як успішну «інтеграцію» у Чехії. Чому? Луція Трліфайова пояснює це тим, що, окрім проблем, із якими часто зустрічаються і чеські працівниці, українки регулярно наражаються на прояви ксенофобії, передусім із боку клієнтів (покупців). Одна з опитаних, Галина, так описала свій випадок: «Покупчиня почала обурюватися, що тут працює багато словаків і українців, і що ми забираємо від них роботу... Кричала, щоб я їхала в Україну, і що нас тут ненавидять. Я вже не витримала, сльози появилися на очах... Не бажаю вам пережити те, що відчула я».

Аби вижити, працюють і по 16 годин на добу

Низька зарплата в магазині призводить до того, що потрібно шукати ще одну роботу, аби прожити. Як правило, це прибирання. Опитані українки зізналися, що комбінують такі форми: трудовий договір (головна робота) та договір на виконання роботи або робота через агенцію праці, надурочні роботи. Трудяться по 180-220 годин на місяць, буває й 350. 8-, 12-, 14 – та 16-годинні робочі зміни, інколи й кілька днів поспіль, обертаються втомою і недосипанням. При цьому чиста зарплата з усіма надурочними роботами становить 12-17 тисяч чеських крон. Цього не вистачає на прожиття, тому необхідною умовою є наявність партнерських зв'язків чи сім'ї. Українки скаржаться, що їхню добру працю недооцінюють, та зауважують: дуже важливі особисті зв'язки з менеджерами, від яких залежить рівень зарплати та тривалість зміни. Дослідниця каже, що більшість опитаних намагалася відстоювати свої права на роботі шляхом переговорів із керівництвом, але правової грамотності їм усе-таки бракує. Жодна респондентка не знала чеською слово «профспілка».

Проблеми чеської торгівлі

Щоб побачити повну картину проблем українських продавчинь у Чехії, потрібно також ознайомитися з проблемами роботи в чеській торгівлі. Одна з головних — це небажання роботодавця приймати працівників на повний робочий день. Часто застосовуються такі види працевлаштування: прямий (трудовий договір, що дозволяє працювати 300 годин на рік, при місячній зарплатні менше 10 тисяч крон не сплачується обов'язкове соціальне й медичне страхування, відраховується лише податок на прибуток) чи договір на трудову діяльність (дозволяє працювати 20 годин на тиждень); підробіток, так звана «бригада»; через агентства з працевлаштування.

Найкраще, звичайно, трудовий договір, коли працівник має всі права, передбачені Трудовим кодексом. Але, як показує практика, більшість роботодавців намагається приймати продавців на неповний робочий день, що дозволяє залучати їх до надурочних робіт без відповідної доплати (оскільки такими, згідно з чеським законодавством, є праця понад 40 годин на тиждень). Таким чином, знижуючи витрати на робочу силу, супермаркети утримують свою конкурентоспроможність. Окрім того, в багатьох торговельних мережах не створюються профспілки, які б захищали трудові права працівників. Зміна розкладу робочих змін, продовження робочого часу, надурочні роботи досить часто є незапланованими, що унеможливлює планування вільного часу працівниками. Продавці, які мають дітей, часто не можуть приділити їм достатньо уваги.

Ті, хто працює через трудові агенції, мають ще менше прав. Наприклад, проблемою є відсутність чітко визначеного робочого місця. Роботодавець, залежно від наявності роботи, може «перекидати» людину на різні об'єкти в межах населеного пункту. А в Празі це може бути відстань у 30-50 км... Якщо роботи нема, такого працівника відсилають додому без жодної компенсації.

Статистика каже, що середня зарплатня (брутто) продавця на кінець 2015-го становила 14646 крон за повний робочий місяць, коли мінімальна заробітна плата була 9200 крон (з січня 2016-го – 9900 крон). Причому жінки отримують у Чехії за ту ж саму роботу на 20% менше, ніж чоловіки.

Згідно з опитуваннями, зарплата брутто продавчинь коливалася від 11000 до 15000 крон. Такий низький заробіток не покриває всіх витрат на проживання та харчування. Більшість продавчинь перебуває на межі бідності, що змушує їх вдаватися до позичок та кредитів. Такий працівник не може взяти лікарняний, бо перші 3 дні не оплачуються роботодавцем – так встановлює закон. Тому ходять на роботу хворими або беруть на цей час оплачувану відпустку. Маленька зарплата й невпевненість у завтрашньому дні (можуть прийняти на роботу молодшу й спритнішу) ставить роботу продавця в трійку найнепривабливіших професій – поряд із прибиральницями й... депутатами. Про це свідчать результати останнього дослідження престижності професій у ЧР, що проводяться кожні три роки Центром дослідження громадської думки. Крім того, в Чехії не існує жодного навчального закладу, який би випускав професійних продавців (на них немає попиту). Низькі зарплати й усвідомлення того, що на кар'єрній драбині нижче щаблів нема, чешок часто приводять до фрустрації. Тож не дивно, що українки легко можуть влаштуватися на цій посаді.

Паспорти на вибір:

хочеш – з чіпом, хочеш – без, хочеш – в ЦНАПі, хочеш – в ДМСі...

ТЕКСТ: Людмила МОШНЯГА

В паспортній сфері зараз певна багатоваріантність: внутрішні й закордонні мають одночасно різні варіанти? Ми розпитали про це Лілію Драпчинську, начальника управління Державної міграційної служби у Рівненській області.

Ми розпочали видачу закордонних паспортів нового зразка з січня 2015 року, – розповіла Лілія Аркадіївна. – Вони двох видів: біометричний паспорт, що містить електронний носій інформації – чіп, та звичайний паспорт без чіпа. Торік, коли це було новинкою, 70 відсотків населення оформляли небіометричні паспорти, а лише 30 – біометричні. У людей була купа пересторог: чи визнають цей паспорт у посольствах? а для чого мені той клопіт? щоб за відбитками пальців відслідковували моє пересування? Були відмови з релігійних мотивів... Проте до кінця року співвідношення змінилось на користь біометричних паспортів, а цього року, коли почала активно обговорюватись тема близької перспективи безвізового режиму для в'їзду в країни Європи, ситуація змінилась кардинально. Тепер лише 20 відсотків громадян замовляють паспорти без чіпа – виключно з міркувань віри.

Ми дали зразки одразу в усі посольства. Поляки спочатку відмовляли у видачі віз, але це були перші тижні, коли посольські служби ще не ознайомилися з нашими новаціями. Ми пояснювали людям, що це тимчасові труднощі перехідного періоду, але переконати не могли. Тепер же ті, хто рік тому відмовився від біометричного паспорта, з якоюсь долею обурення запитують: чому це їм не пояснили переваги і вони тепер мусять платити за новий, уже біометричний, паспорт? Особливо великий наплив таких відвідувачів ми спостерігали в травні.

А що, справді власник біометричного паспорта може їхати до Євросоюзу без жодних інших документів, крім біометричного паспорта?

З цим паспортом всіх автоматично не пропустять. Навпаки: на кордоні більш прискіпливо ставитимуться до тих людей, які мають біометричний паспорт, але не мають візи. Бо при відкритті візи людина проходить певну перевірку, обґрунтовує мету своєї поїздки, доводить наявність фінансових заощаджень, які дадуть їй можливість забезпечити всі свої потреби за кордоном. З візою їхати простіше. А тільки з біометричним паспортом треба на кордоні засвідчити приймаючу сторону, заброньований готель, банківську картку, на якій видно рух грошей, тощо.

Разом з тим сьогодні дуже непросто відкрити візу. А безвізовий режим – також поки що перспектива. То чи варто так перейматися виготовленням біометричного паспорта, коли ще дійсний паспорт без чіпа?

Ні, не варто платити 560 гривень за обмін і здавати абсолютно чистий, ще ні разу не використаний паспорт без чіпа і міняти його на біометричний.

А чи варто йти міняти внутрішні паспорти-книжечки на паспорти-картки?

З цим теж поспішати нікуди. З січня цього року ми почали видавати внутрішні захищені документи, так, як це було обіцяно урядом, що Україна відійде від старої радянської системи документування населення паспортами-книжечками. Але оскільки відповідний законопроект, який дозволить виготовляти ці картки і здійснювати обмін паспортів на картки всім громадянам незалежно від віку, ще у Верховній Раді і проходить друге читання, то ми не могли запровадити цю новацію для всього населення. Вона діє тільки для 16-річних громадян, які отримують свій перший паспорт. Для них він видається безкоштовно. І це добре, що є таке обмеження. Бо технічна база для запровадження цієї новації ще слабка. Всі підрозділи необхідного обладнання не мають. То в нас був би великий наплив людей, черги. Тому поки що до нас ідуть за ID-картками ті, хто отримує паспорт уперше. Наприклад, з 18 підрозділів нашого управління необхідне обладнання стоїть тільки у восьми. Отже, у восьми районах області 16-річні отримують ID-картки, а в решті – паспорт-книжечку.

Ці картки також мають чіпи?

Вони, як і закордонні паспорти, є з чіпами і без. Сьогоднішня статистика така: без чіпів оформляють картки 27 відсотків молодих людей, а решта – з чіпом. У Рівному ми прийняли близько тисячі пакетів документів від 16-річних рівнян, і тут не зафіксовано жодного випадку, коли б хтось не захотів отримати біометричну картку. А, наприклад, у Рокитному 50 відсотків молодих людей не захотіли мати картку з чіпом.

А що, за великим рахунком, дає цей чіп?

Поки що справді можливості ID-картки обмежені, тому що немає пристроїв для зчитування закодованої в ній інформації. Але незабаром у нас, як в усіх цивілізованих країнах, всюди будуть стояти урядові термінали, на яких можна буде замовити будь-яку послугу. Буде можливість зайти на сайт будь-якої служби, але для цього ідентифікувати себе. Потрібно людині, наприклад, замовити витяг у РАЦСі, то й туди не треба йти. Достатньо вставити у термінал картку з чіпом, ввести свій пінкод і замовити послугу. Навіть, можливо, Україна піде далі і буде проводити електронне голосування, як у Прибалтиці. Але все це справа майбутнього. А поки що головна перевага цього паспорта полягає в тому, що він захищений від підробок. З ID-карткою не можна провернути сумнівні операції з перереєстрацією майна чи взяти кредит у банку, як це шахраї роблять з викраденими чи загубленими паспортами-книжечками. Бо картка захищена кодами.

А куди треба йти по паспорт – до міграційної служби чи до Центру Надання Адміністративних Послуг?

До нас. Поки що ЦНАПи отримають право тільки на прийом документів. Тобто вони діятимуть як фронт-офіс: приймати зможуть, а потім інформацію передають нам, і вже ми ідентифікуємо особу, що звернулась по паспорт, і зрештою ЦНАП видає людині виготовлений у нас документ. Це нам дуже зручно. Ми за такий порядок роботи. Він позбавить нас від прийому населення. Ми уникнемо черг і займатимемось нашою безпосередньою роботою – створенням єдиного державного демографічного реєстру, баз ідентифікації, тобто тим, що повинна робити міграційна служба.

Таке поняття, як «проїзний документ дитини» щезло, і сьогодні біометричні паспорти отримують навіть діти. Ілюстративне фото.

gd3
Vizitky, logotypy, webové stránky pro Vaši firmu
www.gd3.cz

Скасування віз для українців:

детально про нове відкладення свободи пересування

ТЕКСТ: Артур ГОР

Європейці не поспішають давати Україні безвізовий режим. Експерти кажуть: питання вирішать восени. Лібералізація візового режиму між Україною та країнами Євросоюзу, які входять до Шенгенської зони, схоже, знову відсунулася на невизначений термін.

Ще в грудні минулого року Єврокомісія в своєму підсумковому звіті рекомендувала Євраді внести Україну в список країн, з якими діє безвізовий режим. Тоді єврочиновники визнали, що наша країна виконала практично всі умови плану дій для візової лібералізації.

Однак наприкінці минулого тижня в Люксембурзі на засіданні міністрів юстиції та внутрішніх справ країн ЄС позитивного рішення для України в цьому питанні так і не було прийнято. Чому гальмується безвізовий режим, хто в цьому винен і коли, нарешті, українці зможуть подорожувати по Європі без додаткових дозволів?

Хто тягне назад

Дипломат і експерт громадської організації «Майдан закордонний справ» Олександр Хара розповів, які саме країни Євросоюзу блокують надання Україні безвізового режиму. «Це країни, які найбільше страждають від нелегальної міграції, наприклад Німеччина і Франція. Природно, вони дбають про захист своїх територій. Хоча наша країна вже більше двох років перебуває в стані війни, але при цьому великих потоків біженців до Європи не спостерігається. Так що, на мою думку, це надумані причини, – каже Хара. – Більше того, безвізовий режим умовний: впускати в країни ЄС кого попало не будуть, перебувати в Європі можна буде не більше 90 днів, і, нарешті, якщо українець приїде в Європу і спробує там оформити політичний притулок або щось інше, то ЄС не буде розглядає ці заявки, їх потрібно робити з території України». Ряд держав-членів дійсно відзначають проблеми в сфері протидії корупції та боротьби з організованою злочинністю. Деякі також підняли питання про необґрунтовані клопотання громадян України про надання притулку.

Експерт додає, що гальмує візову лібералізацію та російське лобі в Європі. «Це «друзі Росії», наприклад Греція та інші південні країни ЄС, які сподіваються на російські інвестиції або чекають, що РФ пустить по їх території газові труби. Є й куплена еліта, адже в багатьох державах ЄС політичні партії або їх лідери мають тісні контакти з великим бізнесом Росії, а цей бізнес перебуває під контролем Кремля», – зазначив Хара. Російське лобі в Європі штовхає ЄС на тиск на Україну у сенсі більшої поступливості в реалізації Мінських угод: «Це невелика ймовірність, але вона існує».

Які умови не виконала Україна

Якщо брати зобов'язання, які взяла на себе Україна на шляху до безвізового режиму, то, за словами експертів, ми не виконали тільки один пункт. «Україна не стала безпечною, багатою і процвітаючою державою. Всі інші вимоги, яких спочатку було 89, потім 36, – це більше формальності, – вважає політолог Руслан Бортник. – Адже, наприклад, Саудівській Аравії безвізовий режим був наданий, а я не думаю, що вона виконала всі вимоги. Крім того, система управління там, м'яко кажучи, не найдемократичніша. Ключова претензія до України – це ризик міграції і те, що Україна не безпечна країна, і через нашу територію йде великий трафік злочинності, наркотиків і зброї. Тому Європа і побоюється давати нам безвізовий режим».

Однак якщо візової лібералізації не буде, то існує ризик відкоту реформ. «Я думаю, що деякі депутати Верховної Ради постараються погіршити імідж ЄС в Україні. Вони вже мають намір обговорювати повторно законопроект про спецконфіскації. І якщо почнуться рухи в цьому напрямку, то коли ЄС вирішить свої внутрішні питання і повернеться до України, то побачить, що реформи не працюють», – резюмувала експерт з євроінтеграції ради зовнішньої політики організації «Українська призма» Мар'яна Кузьо.

Терміни: два сценарії

Експерти запевняють: виходячи з оптимістичного сценарію, остаточно вирішити питання скасування віз для України можуть не раніше осені. «Якщо говорити про терміни, то, швидше за все, українське питання розглядатиметься в ЄС на початку вересня, – зазначає Мар'яна Кузьо. – І це ще добре, якщо так трапиться, адже процедура голосування в Європарламенті щодо України ще не завершена, відбулися тільки попередні обговорення. Крім того, питання не ставили на голосування в Раді ЄС».

Про перенесення термінів на осінь заявляв і Петро Порошенко. «Ми намагаємося, щоб Європарламент і Рада ЄС розглянули питання влітку. Не виключено, на жаль, що це може статися і у вересні», – сказав президент.

Втім, за словами екс-генконсула України в Стамбулі Богдана Яременка, можливий і песимістичний сценарій. «Перспективи залишаються незрозумілими, адже фактично ніяких претензій до України в ЄС не пред'являють, але наше питання не вирі-

Схоже, у чергах на туристичні візи українцям доведеться ще постояти. Ілюстративне фото.

шують, і так може тривати нескінченно. По суті, той факт, що питання про візову лібералізацію не ставлять на голосування, може бути ввічливою формою відмови. Безпосередньо, можливо, Україні і не будуть відмовляти, але таке затягування може тривати нескінченно. Наприклад, подібна ситуація склалася між Туреччиною і ЄС – діалог про це йде 30 років», – резюмував дипломат.

Чи зможе гарант переконати Європу

Однак стимулювати єврочиновників до кроків щодо прийняття рішень щодо України наш МЗС зможе вже найближчим часом. Так, в Брюсселі на 27 червня заплановано політичні консультації Україна-Євросоюз. Саме там будуть обговорюватися перспективи введення безвізового режиму. «Швидше за все, президент буде нагадувати ЄС про те, що Європа повинна дотримуватися своїх обіцянок і зобов'язань, адже технічно ми всі вимоги виконали, – каже Мар'яна Кузьо. – Можливо, Порошенко буде говорити з високими чиновниками про те, щоб відокремити нас від Туреччини і щоб питання про скасування віз не розглядалося в пакеті з цією країною. Якщо тиск суспільства в цьому напрямку буде посилено, то є ймовірність, що Рада ЄС розгляне наше питання якомога швидше. Але все буде залежати від того, наскільки переконливими будуть наші дипломати». Варто сказати, що глава Європарламенту Мартін Шульц вже зазначив, що прийняті ВР зміни до української Конституції в частині правосуддя стали позитивним сигналом для ЄС.

Чому перенесли на осінь

За словами експертів, проблеми України викликані ситуацією з Туреччиною. Нагадаємо, зараз ЄС одночасно розглядає надання безвізового режиму для Косово, Туреччини, України та Грузії. На засіданні Ради ЄС у п'ятницю ні по жодній країні не домовилися. Спочатку Україна і Грузія йшли на розгляд одним пакетом, але після зриву нашою країною графіка виконання додаткових умов від ЄС їх поділили. «Тут все питання в термінах, – пояснює Кузьо. – Україна стала заручницею гри між Туреччиною і ЄС. Європа і Туреччина ще навесні досягли угоди щодо мігрантів. Туреччина зобов'язалася зупинити потік сирійських біженців, а Європа – пообіцяла надати безвізовий режим Туреччині. Але нас, на жаль, почали розглядати в пакеті з Туреччиною».

Опинившись в одному ряду з Туреччиною, Україна стала розглядатися як країна, потенційно небезпечна для Європи, адже через конфлікт на Донбасі ми також можемо стати «постачальником» біженців в благополучні країни. «Тому для того, щоб стримати потік мігрантів в ЄС і тим самим заспокоїти своїх виборців, міністри внутрішніх справ ЄС вийшли з пропозицією обговорити механізм припинення безвізового режиму в разі зростання кількості мігрантів, – додала Кузьо. – Але його деталі поки невідомі: зараз йде процес узгодження. Поки не погодять цей механізм, українське питання буде відкладене».

Втім, в ЄС і не приховують мотивів своєї бездіяльності. «Ми бачимо прогрес всіх пропозицій, включаючи Туреччину, але ми ще не прийняли рішення, – заявив держсекретар з питань безпеки та юстиції Нідерландів Клас Дійкхов. – Деякі країни висловлюють стурбованість на цей час. Але ми продовжимо вирішувати ці занепокоєння в рамках процесу візової лібералізації для цих країн».

MD ELEKTRONIK

Přijďte k nám pracovat! Hledáme právě Vás!

Jsme přední výrobce kabelových propojek – naše výrobky najdete ve více než 200 modelech automobilů všech světových značek.

V Chotěšově u Plzně zaměstnáváme více než 3000 zaměstnanců.
Zavolejte nám:
377 198 999,
E-mail:
nabor@md-elektronik.cz
Nebo nás navštivte osobně na adrese:
Dobřanská 629, 332 14
Chotěšov

www.md-elektronik.de

Їржі Фідлер

Україна

«Прочитавши оповідання Олега Павліва, яке він написав в Празі влітку 2015 року і яке вийшло друком нещодавно восени, я довго роздумувала над життям України напередодні Другої світової війни…» – розпочинає свою рецензію на книгу завідувач Народного музею Тараса Шевченка Львівського палацу мистецтв, філолог Зеновія Філіпчук. Відчутно, що молодий автор виношував у своєму серці не власне переживання (бо його тоді ще й не було), а кількох поколінь наших предків, які жили на своїй землі невільниками. Вчитуючись у твір, розумієш, що автор, наш сучасник, не раз слухав зболені оповіді своєї бабусі, яка звідала на собі ті скорботні часи.

«Стрічене кохання» – це, без сумніву, тема для великого роману… А поки що автор використав форму народного оповідання, і це йому вдалося бездоганно: збережено стилістику, описовість, метафоричність народної оповіді, а для письменника-романіста вміння бачити різнопланові людського буття – це найголовніші якості. Помітно, що автор вміє взяти до свого серця те, що найбільше зворушує людину.

У творі порушено дуже трагічну сторінку в історії українсько-польських стосунків на побутовому рівні: молодий хлопець, український патріот, справжній інтелектуал, який володіє багатьма мовами, покохав польську дівчину. Події відбуваються в час окупації поляками наших земель. Найрідніші хлопця і дівчини – кожен зі свого боку – всіляко намагаються зашкодити розвиткові почуттів двох закоханих. Пан Лукавскій, батько Марисі, придумав підлий план проти Владка – і хлопець опинився у в'язниці. Перед тим молодих таємно повінчав греко-католицький священик.

«Це – молоде оповідання. Світ критики та похвали ще не бачив його. Особисто мені цей твір дуже сподобався. Захоплює невигадана історична розповідь. Олег Павлів створив правдоподібний художній твір без модних нині сенсацій», – цитує свій відгук від перечитаної книги учасник творчої студії «У Кобзаревій світлиці» Музею Тараса Шевченка Львівського палацу мистецтв Святослав Ревич.

Книга призначена для широкого кола читачів та, передусім, для цінителів класичної української літератури у вимірі контрастів сучасності. Видавництво: «Нова Зоря», Івано-Франківськ. Рік видання: 2015. Обкладинка: м'яка. Кількість сторінок: 44 с.

Світлана Алексієвич

Чорнобильська молитва

Суспільно-політичний маніфест Вацлава Гавела, написаний у 1978 році, ще довго не втратить актуальності для сучасного цивілізованого світу. Автор детально аналізує природу силової влади та основні інструменти маніпулювання суспільством, пояснює відмінність між «життям у правді»та «життям у брехні», пояснює сутність дисидентського руху та пророкує майбутній розвиток демократичної Європи. Післямова Міхаела Жантовського, хорошого друга Вацлава Гавела, допомагає краще зрозуміти контекст написання твору та розтлумачує деякі з прихованих смислів тексту.

Восени 1978 року Гавел закривається на дачі в Градечку майже нікого не запрошує в гості. Він дуже натхненно працює над філософсько-політичним текстом, який став програмним і найвідомішим серед написаного ним. Тоталітарними він вважав режими Сталіна та Гітлера, а посттоталітарною системою – комуністичну Чехословаччину, в якій не було відкритих політичних репресій, але при цьому людей змушують жити в брехні. Гавел також пише про те, що люди часто свідомо обирають це життя в брехні та ілюструє це на продавця овочів та фруктів, який вивішує в себе в крамниці плакат «Пролетарі всіх країн єднайтеся!». Чоловік вивішує це гасло, щоб продемонструвати свою толерантність до системи, але при цьому ніхто його не просив цю табличку вивішувати. Крамар не розуміє цього гасла, але знає, що якщо табличка висітиме в крамниці, йому спокійно житиметься. Гавел додає, утім, що якби крамареві запропонували вивісити табличку з написом «Я підтримую комуністичний режим», той відмовився б, хоча зміст цієї таблички повністю відповідав би прихованому змісту вивішеного ним гасла.

Гавел активно розвиває два поняття, які були популярними у дисидентському середовищі: «життя у правді» і «Другої культури». Друге ввів Іван Мартін Їроус, який говорив, що «перша культура» – це офіційна культура, а «Друга культура» – це андеґраундна культура, яка можлива тільки в умовах «Паралельного полісу», в якому можна робити те, чого не можна робити в офіційному світі, де це вважатиметься злочином. До таких дій входив самвидав, Хартія 77, тощо. «Силу безсилих» Вацлав Гавел пише і читає для своїх друзів на дачі у Градечку. Цей текст поширюється і згодом виходить за кордоном і самвидаві. Після виходу з ув'язнення гурт «The Plastic People of the Universe» у Градечку записує свій альбом. У Градечку відбуваються постановки театральних п'єс. У 70-х роках дисидентський світ активно жив: відбувалися зустрічі, підпільні лекції, постановки, існувало об'єднання чеських науковців-дисидентів «Кампадемія» (від назви о. Кампа, де вони збиралися).

Переклад українською мовою: Тетяна Окопна. Видавництво «Чеська бібліотека» Чеського центру в Києві. Рік видання: 2016.

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 5/2016, рік XXIV. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/. Номер готували: Богдан Райчинець, Олег Павлів, Лариса Романюк, Луція Ржегоржікова, Оксана Чужа, Олекса Лівінський та ін. Використовуються повідомлення інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова, Мартіна Донатова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: Українська ініціатива в ЧР, ДНМ, Воцелова 3, 12000, Прага 2, ЧР, uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Тел.: +420221419821. Ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок: 1925774379/0800. Реєстрація: МК ЧР/7044. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh domu, říční práh. Č. 5/2016, ročník XXIV. E-mail: porohy@seznam.cz, web: www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Oleh Pavliv, Larysa Romanjuk, Lucie Řehoříková, Oksana Čuža, Oleksa Livinsky aj. Používáme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, Martina Donátová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: Ukrajinská Iniciativa v ČR, DNM, Vocelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz. www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800, registrační číslo: MK ČR/7044.

День Незалежності України (25!)

Запрошуємо у неділю,
28 серпня 2016
початок о 15.00 год.

Tiskárna na vzduchu,
Areál Výstaviště 67,
Praha 7 – Holešovice

Українські гурти, музика, закуска...
Безкоштовний вступ

інформація:
www.ukrajinci.cz

HLEDÁME VÁS!

Nepotřebujete žádné ZKUŠENOSTI A SVOU PRÁCI i mzdu máte u nás jistou.

OZVĚTE SE NÁM!

+420 725 556 431
michal.maly@cz.mcd.com
www.mcdonaldsprace.cz

